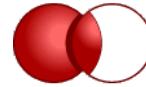

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. vrifbih.ba, e-mail: urevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
PRORAČUNA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE LIVNO
ZA 2013. GODINU**

Broj: 04-07/14

Sarajevo, ožujak 2014. godine

SADRŽAJ

I.	NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	1
II.	IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA	4
1.	Uvod	4
2.	Predmet, cilj i obim revizije	4
3.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća	4
4.	Sustav internih kontrola.....	6
5.	Proračun za 2013. godinu.....	6
5.1	Prihodi i primici	7
5.1.1	<i>Prihodi od poreza</i>	7
5.1.2	<i>Neporezni prihodi</i>	8
5.1.3	<i>Prihodi od vlastitih djelatnosti</i>	9
5.2	Rashodi, izdaci i financiranje	9
5.2.1	<i>Izdaci za bruto plaće i naknade</i>	9
5.2.2	<i>Izdaci za materijal i usluge</i>	10
5.2.3	<i>Tekući transferi</i>	12
5.2.4	<i>Kapitalni transferi</i>	14
5.2.5	<i>Tekuća pričuva</i>	15
5.2.6	<i>Finansijski rezultat</i>	16
6.	Imovina, obveze i izvori sredstava	16
6.1	Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)	16
6.2	Obveze (kratkoročne obveze i razgraničenja, dugoročne obveze i razgraničenja).....	17
6.3	Vanbilansna evidencija.....	19
6.4	Popis imovine, potraživanja i obveza	19
7.	Javne nabave.....	20
8.	Sudski sporovi	21
9.	Komentar	22
III.	REZIME DANIH PREPORUKA	24
IV.	PRILOG FINANCIJSKA IZVJEŠĆA.....	1
	Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za 2013. godinu	1
	Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine	1

I. NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća **Proračuna Hercegbosanske županije za 2013.** godinu (Račun prihoda i rashoda, Bilanca stanja, Izvješće o novčanim tokovima, Izvješće o kapitalnim izdacima i financiranju, Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna) na dan 31. decembar 2013. godine i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijska izvješća

Rukovodne strukture Vlade i proračunskih korisnika Hercegbosanske županije odgovorne su za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja, tj. Zakonom o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodne strukture Vlade i proračunskih korisnika Hercegbosanske županije su odgovorne i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa temeljem kojih su transakcije i iznosi objavljivani u finansijskim izvješćima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske transakcije i informacije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonima i propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. Nisu poštovane odredbe članova 4., 22. i 23. Zakona o proračunima u FBiH, jer nije vršeno usuglašavanje rashoda sa ostvarenim prihodima, što je imalo za posljedicu da je u 2013. godini ostvaren deficit u iznosu od 6.011.636 KM, a što ukazuje na povećanu potrošnju proračunskih sredstava u odnosu na raspoloživa sredstva (točka 5.2.6. Izvješća);

2. Ne može se potvrditi iskazani finansijski rezultat za iznos od 695.786 KM obzirom da obveze u iznosu od 612.354 KM nisu iskazane u finansijskim izvješćima za 2013. godinu (troškovi prijevoza na posao i sa posla djelatnicima osnovnih škola u iznosu od 157.295 KM, obveze prema djelatnicima srednjih škola za organiziranje izvanrednih ispita od 63.659 KM, poticaji u poljoprivrednoj proizvodnji od 41.400 KM i obveze po osnovu beneficiranog radnog staža od 350.000 KM za djelatnike MUP-a), dok je 83.432 KM ostvarenog prekoračenja proračuna iskazano na poziciji kratkoročno razgraničenih rashoda, a ne na odgovarajućoj poziciji troškova (Uprava za ceste) (točka 5.2.6. i 6.1. Izvješća);
3. Ne može se potvrditi realnost iskazane vrijednosti imovine, obveza i potraživanja na dan 31.12.2013. godine jer nije izvršeno uskladivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je to propisano odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH (točka 6.1, 6.2 i 6.4 Izvješća);
4. Ne može se potvrditi točnost iskazanih potraživanja temeljem datih koncesija zbog neusuglašenih podataka o koncesionim naknadama u evidencijama Ministarstva gospodarstva i Ministarstva financija, kao i zbog nepoduzimanja potrebnih mjera na naplati prihoda temeljem potpisanih ugovora o koncesijama. Navedeno je pored štetnih posljedica na Proračun Županije uticalo i na proračune općina na čijem području se nalaze predmeti koncesija, obzirom da se ovi prihodi dijele po definiranim omjerima između Županije i općina (točka 5.1.2 Izvješća);
5. Putem tekućih transfera odobreno je trošenje proračunskih sredstava bez jasnih i mjerljivih kriterija/parametara temeljem kojih bi se ocijenili i rangirali zahtjevi, prijave odnosno programi potencijalnih korisnika i odredio iznos sredstava potpore po svakom zahtjevu, što je suprotno odredbama Zakona o izvršenju proračuna za 2013. godinu (transfer za kulturu i sport kod Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta, potpore zdravstvenim institucijama kod Ministarstva zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognaniih, grantovi općinama i neprofitnim organizacijama kod Ministarstva gospodarstva i grantovi općinama kod Ministarstva građenja, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša) (točka 5.2.3 Izvješća);
6. Kapitalni transfer kod Ministarstva zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih u iznosu od 586.887 KM realiziran je temeljem rješenja ministra iz prosinca 2013. godine i računa i predračuna izdatih u siječnju 2014. godine što je suprotno Odluci Vlade i odredbama Zakona o izvršenju Proračuna, obzirom da osnov za donošenje rješenja čine izvršeni radovi i dostavljeni računi tj. situacija o izvršenom poslu uz obavezan potpis nadzornog organa ili zapisnici o primopredaji opreme ili ispostavljenim situacijama ugrađenih materijala za sustav grijanja (točka 5.2.4 Izvješća);
7. Raspolaganje javnim novcem nije bilo sukladno propisima vezano za isplate po ugovorima o djelu, naknade za rad u povjerenstvima, reprezentacije, upotrebu službenih vozila i praćenje utroška goriva (točka 5.2.2. Izvješća);
8. Nisu dosljedno primjenjene odredbe Zakona o javnim nabavama BiH u dijelu neprovodenja postupka javnih nabava (za isporuku goriva i tonera i punjenja, fax aparata i aparata za kopiranje), osiguranja stvarne konkurenkcije (za nabavu tiskanog materijala) i dijelu sačinjavanja tenderske dokumentacije sa jasnim kriterijima za dodjelu ugovora (za nabavu uredskog materijala) (točka 7. Izvješća).

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na finansijske iskaze mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijska izvješća **Proračuna Hercegbosanske županije**, po svim bitnim pitanjima ne prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obveza na dan 31.12.2013. godine, rezultate poslovanja i izvršenja

Proračuna, za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenim okvirom finansijskog izvješćivanja tj. Uredbom o računovodstvu Proračuna u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu Proračuna u FBiH.

Finansijsko poslovanje Hercegbosanske županije tijekom 2013. godine, nije bilo po svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Bez utjecaja na dato mišljenje skrećemo pažnju na slijedeće:

Prema Izvješću Županijskog javnog pravobraniteljstva od 13.03.2014. godine pokrenuti su parnični predmeti sa značajnim finansijskim iznosom od cca 11 miliona KM o čijem izvršenju rukovodne strukture Županije trebaju voditi računa (točka 8. Izvješća).

Sarajevo, 28.03.2014. godine

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor
Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

II. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

1. Uvod

Hercegbosanska županija (u daljem tekstu: Županija), kao federalna jedinica FBiH uspostavljena je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Hercegbosanske županije, koja svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Ustavom županije je propisano da je Županija nadležna u svim oblastima koje nisu Ustavom Federacije BiH izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu Ustavom Federacije BiH utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Županije. Županija je nadležna za uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme sa županijskim oznakama, utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguravanju obrazovanja, utvrđivanje i provođenje kulturne politike, utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata, utvrđivanje politike reguliranja i osiguranja javnih službi, donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje, donošenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti, utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnje, financiranje djelatnosti županijske vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima, donošenje propisa o lokalnoj samoupravi.

Zakonodavnu vlast u Županiji vrši Skupština, a izvršnu Vlada Županije koju čine Premijer i 8 ministara.

Funkciju županijske uprave vrše ministarstva, zavodi, uprave i ustanove u skladu sa Zakonom o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave, kojim se određuje njihov djelokrug rukovođenja i druga pitanja od značaja za njihovo organiziranje i funkcioniranje.

Ministarstvima rukovodi ministar, a radom samostalnih zavoda, uprava i ustanova rukovode ravnatelji.

Sredstva za rad županijskih organa uprave i ustanova kojima je povjereno izvršavanje županijske politike i županijskih propisa, utvrđuju se Proračunom Županije.

Proračunom za 2013. godinu planiran je 1.861 djelatnik. Prosječan broj uposlenih na osnovu radnih sati u revidiranoj godini iskazan u obrascu Posebni podaci o plaćama i broju uposlenih je 1.842, a za prosinac 2013. godine isplaćena je plaća za 1.856 djelatnika (osnovno obrazovanje 713, Ministarstvo unutarnjih poslova 449, srednje obrazovanje 314, ministarstva 285 i sudovi 95).

Sjedište Vlade Županije je u Livnu u ulici Kralja Zvonimira bb.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su konsolidirana finansijska izvješća Proračuna za 2013. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih proračunskih korisnika sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvješća Proračuna za 2013. godinu je pribavljanje realne osnove da se na bazi pregleda finansijskih izvješća i pripadajućih računa korisnika županijskog proračuna, sukladno usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja Proračuna, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioći institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sustav internih kontrola.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima, u ožujku 2014. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvješća

Na osnovu izvršene revizije Konsolidiranih finansijskih izvješća Proračuna Županije za 2013. godinu, a u okviru iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, konstatovano je da nije postupljeno po preporukama koje se odnose na:

- uspostavu sustava internih kontrola koji osigurava usuglašenost poslovanja sa propisima i pouzdano izvješćivanje;
- poštivanje odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH pri planiranju, izradi, donošenju, izvršenju i izvješćivanju;
- provođenje nadzora nad provedbom Uredbe o vlastitim prihodima od strane Vlade;
- polugodišnje ispostavljanje računa za eksploataciju mineralnih sirovina, redovito usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencija sa podacima Glavne knjige i poduzimanje aktivnosti kako bi se prihodi temeljem potpisanih ugovora o dodjeli koncesija i naplatili;
- donošenje internih akata kojima bi proračunski korisnici uredili način korištenja službenih vozila, utvrđivanje normativa utroška goriva, te o istom vođenje propisanih evidencija;
- dosljedno pridržavanje odredbi Uredbe o ograničavanju izdataka za reprezentaciju;
- preispitivanje isplate naknada za rad povjerenstava za obavljanje poslova koji su pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu predviđeni kao redoviti poslovi, te internim aktima reguliranje poslova i zadataka koji će se obavljati putem povjerenstava i koji će biti plaćeni;
- angažiranje djelatnika za obavljanje redovitih poslova sukladno zakonskim propisima;
- realiziranje transfera na način definiran Zakonom o izvršenju proračuna Županije uz osiguranje transparentnosti po unaprijed jasnim i mjerljivim kriterijima i osiguranje potpunog nadzora nad namjenskim utroškom sredstava;
- donošenje kriterija za uporabu sredstava tekuće pričuve i korištenje istih sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna Županije;
- obavljanje popisa sredstava i izvora sredstava sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o popisu sredstava i izvora sredstava u dijelu blagovremenog obavljanja popisa i donošenja odluka o usvajanju elaborata o popisu kako bi utvrđena stanja temeljem provedenog popisa bila evidentirana, a sve u cilju pravilnog iskazivanja u finansijskim izvješćima;
- dosljedno pridržavanje odredbi Zakona o javnim nabavama BiH.

Preporuke po **kojima je postupljeno:**

- evidentiranje dugoročnih obveza temeljem Podugovora o zajmu za Projekat modernizacije bolnica u Bosni i Hercegovini – faza II sukladno odredbama Računovodstvenih politika za županijske proračunske korisnike i riznicu;
- evidentiranje datih garancija po kreditima sukladno Računovodstvenim politikama za županijske proračunske korisnike i riznicu.

Preporuke po kojima je **djelimično postupljeno:**

- obračun i isplatu plaća i dodataka na plaću za državne službenike i namještenike urediti zakonskim propisima;
- pridržavanje odredbi Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja;
- provođenje analize kratkoročnih obveza te sukladno utvrđenom iskazivanje istih prema Računovodstvenim politikama za županijske proračunske korisnike i riznicu;
- knjigovodstveno evidentiranje kratkoročnih potraživanja i plasmana sukladno računovodstvenim propisima i poduzimanje svih zakonom propisanih mjera za naplatu istih.

Vlada Županije u 2013. godini nije dostavila Program mjera za otklanjanje nedostataka konstatovanih u Izvješću o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća Proračuna Hercegbosanske županije za 2012. godinu.

4. Sustav internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sustav interne kontrole, za šta su odgovorne rukovodne strukture Županije i svi proračunski korisnici. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sustav nagrađivanja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Prema važećim propisima, svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova odgovorni su za računovodstvo, unutarnju kontrolu i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoj nadležnosti. Također su odgovorni za uspostavljanje i održavanje sustava upravne i računovodstvene kontrole nad proračunima, naplati prihoda i primitaka i proračunskim izdacima i isplatama. Zakonom o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava internih kontrola donesenim od strane Federalnog ministarstva finansija, propisana je obveza donošenja Pravilnika o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima za sve proračunske korisnike. Ovim Pravilnikom se trebaju utvrditi upravljački, administrativni, računovodstveni i kontrolni postupci, postupci informiranja, komunikacija, nadgledanja i procjena rizika.

Proračunski korisnici su donijeli pravilnike o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta koji definiraju organizaciju, opis poslova djelatnika, sustav rada i rukovođenja u važnijim procesima rada.

Proračunski korisnici nisu donijeli sve akte propisane Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava internih kontrola, kojim bi se osigurali kontrolni postupci u načinu raspolažanja i trošenja javnih sredstava. Nisu donijeli Pravilnike o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima, iako je člankom 62. Zakona o proračunima u FBiH propisano da proračunski korisnici imaju obvezu urediti sustav interne kontrole i donijeti pravilnik, kojim bi se osigurao način korištenja resursa sukladno postavljenim ciljevima i zaštita istih od gubitaka, prijevare ili lošeg upravljanja. Također, na razini Županije nije uspostavljena interna revizija.

Prema našoj procjeni sustav internih kontrola nije uspostavljen na način koji bi otkrio i sprječio pogrešna iskazivanja u godišnjim izvješćima i osigurao zakonit i namjenski utrošak sredstava. Rukovodstvo je usvojilo određeni dio propisa vezanih za obavljanje poslovnih aktivnosti, međutim nije posvećena dužna pažnja implementaciji nadzora nad planiranjem i trošenjem javnog novca.

Navodimo nedovoljno funkcioniranje sustava internih kontrola kod: izrade, donošenja i izvršenja Proračuna i sačinjavanja mjesecnih i tromjesečnih planova novčanih tijekova; poduzimanja aktivnosti u cilju usuglašavanja evidencija i naplate prihoda od koncesija, a sve u cilju zaštite imovine Županije; nevidentiranja rashoda i izdataka u periodu u kojem su i nastali; blagovremenog provođenja popisa imovine, potraživanja i obveza u cilju pravilnog iskazivanja istih u finansijskim izvješćima; realiziranja transfera sukladno propisima, transparentno i po jasnim i mjerljivim kriterijima za odabir korisnika i raspodjelu sredstava; kod provođenja nadzora od strane rukovodioca nad utroškom sredstava za reprezentaciju, putnih troškova i korištenja službenih vozila kojim bi se otkrile i sprječile eventualne greške pri realizaciji istih; nedosljedne primjene internih akata i propisa Vlade Županije; u dijelu angažovanja vanjskih suradnika i komisijskog obavljanja poslova sistematiziranim pravilnicima i iz nadležnosti organa i tijela; provođenja procedure nabave sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH.

Uspostaviti sustav internih kontrola i donijeti sva nedostajuća akta sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika, te vršiti dosljednu primjenu istih.

5. Proračun za 2013. godinu

Skupština županije usvojila je proračun 15.05.2013. godine. Do konačnog usvajanja proračuna financiranje proračunskih korisnika vršeno je na osnovu Odluke o privremenom financiranju.

Proračun je usvojen u iznosu od 69.212.457 KM gdje su planirani prihodi i tekuće potpore, rashodi i izdaci dok financiranje nije planirano. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima iz prethodne godine iznosio je 2.750.605 KM. Rebalans je usvojen 30.12.2013. godine u iznosu od 65.346.623 KM. Prema

prezentiranim podacima preraspodjeli rashoda i izdataka poslije usvajanja rebalansa proračuna izvršene su u iznosu od 64.696 KM.

Provedenom revizijom planiranja, izrade i usvajanja proračuna utvrđena je neusklađenost u odnosu na odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH, a odnosi se na slijedeće:

- Dokument okvirnog proračuna za period 2013.-2015. godina nije rađen nego samo Smjernice ekonomске i fiskalne politike;
- Nisu poštovani utvrđeni rokovi za izradu Smjernica ekonomске i fiskalne politike, Naputka za izradu zahtjeva za odobravanje proračunskih sredstava, Nacrta, Prijedloga proračuna i donošenja Proračuna;
- Većina proračunskih korisnika nije se pridržavala Naputka za izradu zahtjeva za odobravanje proračunskih sredstava u dijelu poštivanja postavljenih ograničenja (zahtjevi iznosili 77.119.205 KM) i sačinjanja obrazloženja finansijskog plana;
- Nisu pravovremeno pokrenute aktivnosti na uravnoteženju proračuna, a Rebalansom Proračuna nije izvršeno uravnoteženje rashoda sa prihodima, što bi po Zakonu o proračunima u FBiH trebalo biti cilj, već je istim izvršeno pokrivanje ostvarenog prekoračenja proračuna. Navedeno potvrđuje i povećanje sredstava transfera za kulturu u iznosu od 100.000 KM, jer su navedena sredstva uključena u rebalans koji je usvojen 30.12.2013. godine iako su Odlukom Vlade odobrena tek 30.01.2014. godine;
- Proračunski korisnici nisu dostavljali tromjesečne i mjesечne operativne planove za izvršenje proračuna, nego je Ministarstvo financija za većinu proračunskih korisnika iste utvrđivalo uglavnom na principu 1/12 ukupno odobrenog proračuna;
- Planovi novčanih tijekova kojim se projiciraju sve uplate i isplate sa Jedinstvenog računa riznice za period siječanj-rujan nisu sačinjeni od strane Ministarstva financija, dok u planu za razdoblje 9-12. 2013. godine nisu posebno iskazani prihodi i rashodi iz vlastitih i namjenskih sredstava niti su uključene preporuke o potrebnim korektivnim mjerama obzirom da je iskazan nedostatak sredstava u iznosu od 7.115.790 KM;
- Proračunski korisnici nisu sačinjavali periodična izvješća, dok godišnje računovodstveno izvješće ne sadrži sve propisane obrasce (godišnje izvješće o investicijama, ZS obrazac, pomoćne obrasce) niti tekstualni dio sa predviđenim analizama i odstupanjima ostvarenih od planiranih kategorija. Izvješće o izvršenju proračuna nije blagovremeno sačinjeno niti je dostavljeno Vladi Županije do 31.03.2014. godine.

Pri planiranju, izradi, donošenju, izvršenju i izvješćivanju proračuna poštivati odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

U Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna za 2013. godinu, iskazani su prihodi i primici u iznosu 53.879.001 KM što je u odnosu na plan Proračuna od 65.346.623 KM manje za 11.467.622 KM ili 17,55%, a u odnosu na prethodnu godinu manje za 4.562.980 KM ili 7,81%. U ukupnim prihodima najveće učešće imaju porezni prihodi 48.277.953 KM (89,60%), a najvećim dijelom se odnose na prihode od indirektnih poreza 43.449.295 KM. Neporezni prihodi u iznosu 3.885.764 KM imaju udio u ukupnim prihodima od 7,21%, dok su primici temeljem potpora ostvareni u iznosu od 1.258.390 KM, a donacije 430.637 KM.

Rashodi i izdaci iznose 59.985.844 KM što predstavlja 91,80 % sredstava odobrenih rebalansom proračuna za fiskalnu 2013. godinu. Struktura iskazanih rashoda i izdataka je sljedeća: primanja zaposlenih 69,95%, izdaci za materijal i usluge 9,40 %, transferi 15,85%, nabava stalnih sredstava 4,49%, kamate na domaće pozajmljivanje 0,15% i otplate dugova 0,16%.

Pregled planiranog i izvršenog proračuna dat je u Prilogu br. 1 Izvješća o izvršenju proračuna (GIP).

5.1 Prihodi i primici

5.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza su ostvareni u iznosu od 48.277.953 KM i u ukupnim prihodima i primicima sudjeluju sa 89,60%. U odnosu na planirane porezne prihode manje su ostvareni za 8.880.048 KM ili 15,54%, a u

odnosu na prethodnu godinu manji su za 4.271.457 KM ili 8,13%. Najznačajniji su prihodi od indirektnih poreza (43.449.295 KM) i porez na dohodak (3.350.832 KM), te porez na dobit (627.840 KM) i porez na imovinu (546.673 KM).

5.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi su ostvareni u iznosu od 3.885.764 KM i u ukupnim prihodima i primicima sudjeluju sa 7,21%. U odnosu na planirane neporezne prihode manje su ostvareni za 1.491.788 KM ili 27,74%, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 579.247 KM ili 17,52%. Najznačajnije su naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga (2.883.965 KM), novčane kazne (590.716 KM), te prihodi od poduzetničkih aktivnosti (411.083 KM).

Prema podacima raspodjele javnih prihoda na korisnike – „B2 obrada“ prikupljeni su **prihodi po osnovu datih koncesija** na području Hercegbosanske županije u iznosu 62.287 KM od čega je prihod Proračuna Županije 37.372 KM, a prihod općina na kojima se nalazi predmet koncesije 24.915 KM.

Uvidom u pregled potpisanih ugovora je utvrđeno da na dan 31.12.2013. godine postoji 31 potpisani ugovor o koncesiji u nadležnosti **Ministarstva gospodarstva** od čega se njih 13 odnosi na eksploataciju mineralnih sirovina, 1 za eksploataciju vode, 2 za turističku djelatnost i 15 ugovora za izgradnju vjetroelektrana, dok su sukladno odredbama Zakona o rudarstvu tri pravna lica dobila odobrenje za korištenje predmeta koncesije (Rudnici uglja Tušnica doo Livno, Roco Commerce doo i Osa-Trade doo). Prema prezentiranim podacima 8 koncesionara je u postupku ishođenja dozvola i nisu prekršili rokove iz ugovora, 11 koncesionara prekršilo je odredbe ugovora za ishođenje potrebne dokumentacije, te od preostalih 12 koncesionara 7 uredno plaća koncesionu naknadu, kod 3 se vodi dugovanje iz ranijih godina, 1 je izmirio svoje obveze ali ne vrši eksploataciju od 2009. godine, dok preostali 1 koncesionar ne plaća koncesionu naknadu obzirom da ima potraživanja po ovom osnovu.

U nadležnosti **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** postoji 1 ugovor o koncesiji zaključen 2009. godine koji se odnosi na lovnu djelatnost, a prema prezentiranim podacima tokom cijelog razdoblja nije ostvaren komercijalni lov zbog čega nije izvršen obračun i uplata koncesione naknade.

Ukupna potraživanja po osnovu koncesionih naknada u Glavnoj knjizi evidentirana su u iznosu od 258.615 KM, od čega je na ostalim potraživanjima 78.870 KM, a na sumnjivim i spornim potraživanjima 179.745 KM, dok je prema pomoćnoj evidenciji Ministarstva gospodarstva iskazan ukupan dug koncesionara u iznosu od 229.344 KM od čega Rudnici uglja Tušnica duguju 219.164 KM.

Temeljem potpisanih ugovora i datih odobrenja za korištenje predmeta koncesije Ministarstvo gospodarstva je za eksploataciju izvršenu u 2013. godini tek 13.01.2014. godine ispostavilo 11 faktura, te je obveza koncesionara u iznosu od 65.034 KM evidentirana u 2013. godini.

Provedenom revizijom utvrđeno je da podaci Registra ugovora o koncesijama koje vodi Ministarstvo financija nisu usklađeni sa podacima nadležnih ministarstava, jer je u Registru ugovor koji se odnosi na lovnu djelatnost evidentiran kod dva ministarstva dok najveći dužnik nije evidentiran, kao ni podaci o iznosu uplaćenih sredstava u 2011. i 2012. godini.

Obzirom na sve naprijed navedeno, može se zaključiti da se povjerenom imovinom nije upravljalo na zakonit i efikasan način. Fakture se nisu ispostavljale blagovremeno i sukladno propisima. Nisu usuglašeni podaci o koncesionim naknadama u evidenciji Ministarstva gospodarstva i evidencijama Ministarstva financija (Registar ugovora o koncesijama i Glavna knjiga riznice). Ministarstvo financija ne vrši blagovremeno evidentiranje potraživanja temeljem ispostavljenih faktura, niti su poduzete sve aktivnosti u cilju naplate potraživanja od koncesionih naknada, što ima za posljedicu da su pored županijskog Proračuna oštećeni i proračuni općina na čijem se području nalaze predmeti koncesija.

Potrebno je poduzeti sve zakonom propisane mjere u cilju naplate potraživanja po osnovu koncesionih naknada, te samim tim i zaštite javnih dobara, a fakture ispostavljati blagovremeno i sukladno propisima.

Izvršiti usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencija nadležnih ministarstava i podataka i evidencija za koje je zaduženo Ministarstvo financija.

5.1.3 Prihodi od vlastitih djelatnosti

Prihodi od pružanja javnih usluga su ostvareni u iznosu od 867.866 KM i u ukupnim naknadama, taksama i prihodima od pružanja javnih usluga sudjeluju sa 30,09%.

Vlastiti prihodi su po B2 obradi i finansijskim izvješćima iskazani u iznosu 522.242 KM i u ukupno ostvarenim prihodima od pružanja javnih usluga sudjeluju sa 60,18%. Vlada Županije je sukladno Uredbi o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele Vlade FBiH donijela Uredbu o vrsti vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele, kojom je za sve proračunske korisnike definirala aktivnosti čijom provedbom se ostvaruju vlastiti prihodi. Vlastiti prihodi se zajedno sa namjenskim sredstvima i primljenim donacijama u proračunima planiraju odvojeno i uz proračunska sredstva predstavljaju plan proračuna fiskalne godine. Plan utroška vlastitih sredstava sačinjavaju proračunski korisnici. Obzirom da postoji autonomija kod trošenja vlastitih prihoda, potrebno je doraditi Uredbu o vrsti vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele kojom bi se kao vlastiti prihod priznavali isključivo prihodi ostvareni na tržištu. Kao primjer navodimo iskazane vlastite prihode kod Općinskog suda Livno (188.038 KM) koji predstavljaju sredstva jamčevina i sukladno propisima ne mogu se tretirati vlastitim prihodima.

Potrebno je postupati sukladno odredbama Uredbe o vlastitim prihodima kod proračunskih korisnika, te kao vlastite prihode evidentirati samo prihode ostvarene na tržištu, a ne i javne prihode.

5.2 Rashodi, izdaci i financiranje

Rashodi i izdaci su iskazani u iznosu od 59.985.844 KM i odnose se na tekuće rashode iskazane u iznosu od 56.074.661 KM, kapitalne izdatke 3.815.976 KM i otplate domaćeg pozajmljivanja 95.207 KM.

5.2.1 Izdaci za bruto plaće i naknade

Bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinosi na teret poslodavca realizirani su u iznosu od 41.961.569 KM i u odnosu na plan sa preraspodjelama od 43.266.908 KM predstavljaju ostvarenje od 97%. Na plaće i pripadajuće poreze i doprinose utrošeno je 35.968.714 KM, a na naknade troškova zaposlenih 5.992.855 KM (topli obrok 3.085.261 KM, prijevoz na posao i sa posla 1.446.651 KM, regres 876.211 KM, pomoć u slučaju smrti i teže bolesti 318.016 KM, jubilarne nagrade 116.795 KM te otpremnine 85.438 KM). Iskazani trošak odnosi se na 1.842 zaposlenih što je prosječan broj na osnovu radnih sati iskazan u Posebnim podacima o plaćama i broju zaposlenih. Odlukom Vlade utvrđena je osnovica za obračun plaća od 525,40 KM bruto, topli obrok 8 KM po radnom danu, dok je regres za godišnji odmor isplaćen u iznosu od 475 KM.

Na razini Županije najviša je plaća predsjednika Županijskog suda od 4.091 KM uz dodatak na plaću bez minulog rada dok najniža plaća iznosi 471 KM. Primanja po osnovu rada sa položajnim dodatkom od 30% predsjednika Vlade iznose 3.135 KM a ministara u Vladi 2.710 KM. Primanja zamjenika predsjedavajućeg Skupštine iznose 2.711 KM sa položajnim dodatkom od 30%, zastupnika u Skupštini iznose 1.762 KM, dok predsjedavajući Skupštine ova prava ne ostvaruje u Županiji. U 2013. godini 14 zastupnika profesionalno je obavljalo rad u Skupštini i istima je temeljem plaća i naknada isplaćeno 359.495 KM. Visina zastupničkog paušala iznosi 650 KM a naknada po održanoj sjednici Skupštine 100 KM.

Temeljem **produženog/prekovremenog rada** isplaćeno je 359.240 KM od čega se na srednje obrazovanje odnosi 239.048 KM (66,54%), osnovno obrazovanje 106.919 KM (29,76%), dok je kod ostalih proračunskih korisnika evidentirano 13.273 KM (3,69%). Izvršen je uvid u način iskazivanja i obračuna honorarnih sati kod SSŠ Tomislavgrad koja sudjeluje sa 67.594 KM, SSŠ Silvije Strahimir Kranjčević 44.294 KM, Srednje ekonomski škole Livno 38.428 KM i OŠ Ivan Mažuranić 16.816 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju kod naprijed navedenih uočena su različita postupanja kada je u pitanju dokazivanje izvršene nastave honorarnih sati rada koji se obračunavaju temeljem Rješenja rukovodioca, a istima je unaprijed utvrđen broj sati prekovremenog rada i donose se na početku školske godine, odnosno polugodišta. Kao primjer navodimo: Srednja ekonomski škola vodi iskaze, međutim, za pojedine zaposlenike prekovremeni sati su izraženi samo na platnoj listi, a u drugim slučajevima evidentirani su i redovni i prekovremeni odnosno samo redovni sati. SSŠ Tomislavgrad umjesto iskaza evidentira, eventualno, prema rasporedu, ne održane sate od strane dežurnih profesora, pomoćnika ravnatelja ili ravnatelja te se na taj način vrše odbici od plaće. SSŠ Silvije Strahimir Kranjčević evidentira redovne sate,

dok prekovremene samo pomoću izračuna iskazuje i isplaćuje. Također, evidencije u pojedinim slučajevima ne sadrže podatke o održanim honorarnim satima, a isti su obračunati isplaćeni. **Obzirom na naprijed navedeno ne može se potvrditi da su evidentirani i isplaćeni sati honorarnog rada zaista i održani, kao ni usuglašenost obračuna i evidentiranja iskazanog troška.**

Dodatak na plaću po osnovu ocjene rada iz prethodne 2012. godine obračunavao se na način da plaće državnih službenika uz povećanja prelaze plaću narednih platnih razreda. Kao primjer navodimo Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i Upravu za inspekcijske poslove.

Kako je isticano i prethodnom revizijom u **Upravi za inspekcijske poslove** iz razloga nepopunjenošći određenih radnih mjeseta državnih službenika (glavni inspektor) rješenjima direktora iz 2009. godine određenim zaposlenicima odobreno je povećanje plaće od 14% koje se obračunava kao razlika plaće istih do visine plaće glavnog inspektora. Isto je temeljeno povećanim obimom poslova, bez pribavljenog mišljenja od strane Agencije za državnu službu, kako je to propisano člankom 41. Zakona o državnoj službi u FBiH. **Obzirom na navedeno a kako nije raspisan natječaj za popunu upražnjenih radnih mjeseta ne može se potvrditi osnovanost i opravdanost ovih izdataka koji se obračunavaju i isplaćuju još od 2009. godine.**

Ministarstvo unutarnjih poslova doprinose za beneficirani staž policijskih službenika obračunava i isplaćuje tek prilikom odlaska zaposlenika u mirovinu.

Obračun i isplatu plaća i naknada troškova zaposlenih potrebno je uskladiti sa važećim zakonskim propisima.

5.2.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 5.638.267 KM i u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 409.036 KM. U strukturi ovih troškova najveće učešće imaju ugovorene i druge posebne usluge sa 2.278.485 KM, izdaci za tekuće održavanje 988.611 KM, izdaci za komunalne usluge 665.499 KM, izdaci za energiju 502.367 KM, izdaci za usluge prevoza i goriva 486.904 KM i nabavku materijala i sitnog inventara 407.723 KM.

Izdaci za ugovorene i druge posebne usluge iskazani su u iznosu od 2.278.485 KM i u odnosu na prethodnu godinu (1.904.713 KM) veći su za 373.772 KM ili 16,40%. Najvećim dijelom odnose se na ostale izdatke za druge samostalne djelatnosti evidentirane temeljem zaključenih ugovora u iznosu od 446.910 KM, ostale nespomenute usluge 331.341 KM, izdatke za rad povjerenstva 319.343 KM, troškove vještačenja 220.124 KM te naknade skupštinskim zastupnicima 192.338 KM.

Temeljem **zaključenih ugovora** ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti iskazani su u iznosu od 446.910 KM i u odnosu na prethodnu godinu (509.269 KM) manji su za 62.359 KM. Ustanove obrazovanja su iskazale 240.014 KM ili 53,70% (srednje obrazovanje sudjeluje sa 130.717 KM ili 29,25% a osnovno sa 109.297 KM ili 24,46%) uglavnom temeljem zaključenih ugovora sa vanjskim suradnicima za potrebe izvođenja redovite nastave. Ostali proračunski korisnici evidentirali su 206.896 KM (46,29%) od čega se na Ministarstvo financija odnosi 45.850 KM (10,26%), Općinski sud Livno 40.710 KM (9,11%), Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa 25.295 KM (5,66%), Ministarstvo gospodarstva 20.760 KM (4,64 %) i dr.

Najveći dio ovih izdataka odnosi se na obveze po osnovu zaključenih **ugovora o djelu i ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova**. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su se ugovori zaključivali za poslove iz nadležnosti organa i tijela uprave koji su predviđeni opisom radnih mjeseta i predstavljaju redovne poslove ministarstava.

Ministarstvo financija je za obavljanje redovitih poslova i zadatka iz nadležnosti ministarstva temeljem zaključenih ugovora o djelu vanjskim suradnicima isplatilo 45.850 KM neto (poslovi obrade mjesечnih operativnih planova korisnika Proračuna, praćenje izvršavanja ugovornih obveza kod banaka, održavanje odnosa s bankama, pripreme registra plaćanja i obrade odobrenih registara plaćanja; unos podataka u sustav za obračun plaća i naknada djelatnika i prihoda od samostalne djelatnosti te transfer istih u pomoćnu knjigu za unos obveza u sustav sistem; vođenje pomoćne knjige obračuna plaća; prikupljanje, sređivanje i vođenje dokumentacije od značaja za izvršavanje zadataka Ministarstva; vođenje evidencije dolazaka djelatnika na posao i s posla; organiziranje poslova vezanih za putovanja ministra i druge poslove).

Općinski sud Livno je po zaključenim ugovorima o privremenim i povremenim poslovima vanjskim suradnicima isplatio 40.710 KM (obavljanje pravnih i daktilografskih poslova i dr.).

Ministarstvo gospodarstva iskazalo je 20.760 KM temeljem zaključenih ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima sa vanjskim suradnicima za poslove praćenja stanja po sektorima glede učinkovitosti podjele poslova i radnih zadataka iz osnovne djelatnosti Ministarstva i učinkovitosti rada državnih službenika i namještenika te asistencije u implementaciji projekata, kreiranju baza podataka i sl.

Ističemo da su tijekom cijele revidirane godine pojedini poslovi iz nadležnosti organa i tijela Županije obavljani temeljem zaključenih ugovora o privremenim i povremenim poslovima sa vanjskim suradnicima što je suprotno odredbama Zakona o radu jer privremeni i povremeni poslovi ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, sa punim ili nepunim radnim vremenom i isti ne traju duže od 60 dana u toku kalendarske godine. Prema dokumentaciji ugovori su zaključivani sa istim licima više puta u tijeku kalendarske godine. Zbog naprijed navedenog raspolažanje javnim novcem nije bilo sukladno ovlaštenjima i propisima.

Izdaci za rad povjerenstva iznose 319.343 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 94.346 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da su komisijski obavljani poslovi koji predstavljaju redovite poslove organa uprave (godišnji popis, provođenje konkursnih procedura, rješavanje po Zakonu o upravnom postupku). **Tijekom revizije nisu prezentirani dokazi da su se ovi poslovi obavljali izvan radnog vremena organa uprave što je jedan od dokaza za ova plaćanja.** Kao primjer navodimo isplatu naknade za rad članovima povjerenstva za izvođenje tehničko-tehnološkog pregleda objekata u **Ministarstvu gospodarstva** kao i kod **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** za isplate za rad članovima stručnog povjerenstva u predmetu utvrđivanja ispunjavanja uvjeta kojima moraju udovoljavati izvođači radova u šumarstvu, utvrđivanje ispunjavanja veterinarsko-tehničke opreme i sl. **Zbog činjenice da su ove poslove uglavnom obavljali uposlenici, a radi se o redovitim poslovima ministarstava ne može se potvrditi osnovanost iskazanih izdataka.**

Na **izdacima za specijalizaciju i školovanje** kod Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta evidentirano je 1.000 KM novčane pomoći za obavljanje internističke prakse u inozemstvu osobama koje nisu djelatnici spomenutog ministarstva. **Zbog navedenog se ne može potvrditi da je iskazani trošak opravdan i sukladan propisima.**

Izdaci za usluge prevoza i goriva iskazani su u iznosu 486.904 KM, od čega se na benzin i dizel odnosi 447.238 KM. U odnosu na prethodnu godinu, kada su isti iznosili 558.037 KM, u revidiranoj godini smanjeni su za 71.133 KM. Pravilnikom je propisano da Predsjednik Vlade i ministri u Vladi imaju pravo na korištenje vozila u službene svrhe 24 sata dnevno i da su svi proračunski korisnici dužni donijeti poseban akt o načinu korištenja službenih vozila kojima raspolazu. U postupku revizije utvrđeno je da većina proračunskih korisnika nije donijela navedeni akt niti je utvrdila normative potrošnje goriva po vozilima, zbog čega nema ni kontrole nad trošenjem javnog novca za navedene namjene. Revizijom izdataka za gorivo utvrđeno je da su odobrene isplate na osnovu dokumentacije koja ne sadrži potrebne podatke da bi bila likvidirana i odobrena za isplatu (nepotpuni podaci o putnim nalozima u dijelu neevidiranja početnog i krajnjeg stanja broja pređenih kilometara kod Općinskog suda Livno, neevidiranje ukupno pređenog puta i potpisa osobe koja je upravljala vozilom kod Uprave za šumarstvo, te korištenje jednog putnog naloga u periodu dužem od mjesec dana kod Uprave za inspekcijske poslove). **Zbog neuređenosti ovih troškova i nedostatka kontrole istih ne može se potvrditi da su izdaci nastali u službene svrhe.**

Izdaci za reprezentaciju iznose 83.352 KM i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 16.391 KM. Provedenom revizijom utvrđeno je da većina proračunskih korisnika nije poštovala odredbe Uredbe o ograničavanju izdataka za reprezentaciju obzirom da računi za izvršene usluge u određenom dijelu uzorka nemaju obrazloženja za koga i u koje svrhe su nastali izdaci, odnosno da su troškovi nastali prilikom obavljanja poslova i zadataka iz nadležnosti organa i institucija, dok određeni broj računa ne sadrži specifikaciju konzumirane hrane i pića. Navedeno ukazuje na totalno odsustvo kontrole ovih izdataka, a kao primjer navodimo isplatu sredstava u iznosu od 722 KM UTP Raić doo po računu od 08.07.2013. godine broj 56/2013 iako su uz isti priloženi fiskalni računi u razdoblju od 08.07. do 12.07.2013. godine na kojima je navedeno da je usluga konzumacija hraće i pića plaćena gotovinom. Isto ukazuje da nije izvršena suštinska kontrola dokumentacije temeljem koje je izvršena isplata.

Stručnim službama Vlade je za troškove reprezentacije odobreno 11.140 KM iz Tekuće pričuve. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da su sredstva isplaćena Županijskoj bolnici Livno koja je odobreni iznos pravdala računima, te da se pojedini troškovi ne mogu svrstati u usluge reprezentacije. Zbog navedenog ne može se potvrditi osnovanost i opravdanost ovog troška kao i knjigovodstveno evidentiranje isog na troškovima reprezentacije. Temeljem interne reprezentacije u revidiranoj godini nije izvršen polog pazara na blagajnu iako je na poziciji izdataka za hranu i prehrambene materijale kod Stručne službe Vlade iskazan izdatak u iznosu od 12.580 KM.

Usporedbom iskazanih troškova reprezentacije sa godišnjim limitima odobrenim Uredbom Vlade Županije utvrđeno je prekoračenje istih kod Stručnih službi Vlade u iznosu od 15.510 KM i Ministarstva finansija 1.927 KM. Navedeno prekoračenje evidentirano je na teret proračunskih sredstava i nisu poduzete aktivnosti u svezi povrata sredstava od lica koja su prekoračila odobrene limite.

Zbog naprijed navedenog vidljivo je da ovlašena lica proračunskih korisnika nisu uspostavila kontrole i da ne vrše nadzor nad utroškom sredstava. Posebno ističemo da je Uredbom Vlade utvrđen tromjesečni limit (od 1.000-3.000 ovisno o funkciji) i propisano je da se neiskorišteni dio odobrenih sredstava može prenijeti u naredno tromjeseče, ali nije određen način kontrole i praćenja ovih izdataka niti postupanje nadležnih u slučaju prekoračenja odobrenih limita.

Preispitati opravdanost zaključivanja ugovora sa vanjskim suradnicima za obavljanje radnih poslova i zadataka iz nadležnosti proračunskih korisnika.

Potrebno je preispitati isplatu naknada za rad povjerenstava za obavljanje poslova koji su pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu predviđeni kao redoviti poslovi.

Potrebno je da rukovodne strukture organa i tijela Županije osiguraju kontrolu i dosljednu primjenu Pravilnika Vlade o korištenju službenih vozila za potrebe županijskih tijela vlasti u dijelu praćenja i odobravanja troškova samo za službene svrhe.

Potrebno je primjenjivati odredbe Uredbe o ograničavanju izdataka za reprezentaciju i utvrditi kontrole i način praćenja utroška ovih sredstava.

5.2.3 Tekući transferi

Tekući transferi planirani u iznosu od 10.011.638 KM preraspodjelama su umanjeni za 211.747 KM, te ukupno iznose 9.799.891 KM, a realizirani su u iznosu od 8.387.553 KM, ili 85,59%. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 1.075.816 KM.

Od ukupno realiziranih tekućih transfera najzačajniji su **transferi pojedincima** (3.247.004 KM), a najvećim dijelom se odnose na izmirivanje obveza temeljem zakonskih propisa: socijalna zaštita (1.244.886 KM), porodiljne naknade (972.861 KM), izdaci za vojne invalidnine i obitelji poginulih branitelja (340.841 KM), civilne žrtve rata (340.350 KM) i dr.

U okviru **tekućih transfera drugim razinama vlasti** (2.391.123 KM) najznačajnije učešće u izdacima iskazano je kod Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta (1.366.003 KM transfer za visoko školstvo, kulturu i sport) i Ministarstva zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih (621.970 KM za zdravstvene institucije i Županijski zavod za zapošljavanje), dok su potpore općinama iskazane u iznosu od 403.150 KM.

Putem **Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta** realizirani su transferi za kulturu i sport u iznosu 679.903 KM (500.000 KM transfer za kulturu i 179.903 KM transfer za sport). Javni poziv za odobravanje sredstava objavljen je u Narodnim novinama Županije i u istom su definirane namjene za koje će se odobravati sredstva, ali ne i kriteriji temeljem kojih će se vrednovati pristigli zahtjevi. Odlukama Vlade od 04.07.2013. godine i 03.10.2013. godine o usvajanju Programa utroška sredstava odobren je transfer za sport u iznosu od 165.500 KM i transfer za kulturu u iznosu 392.750 KM, dok se preostali iznos ovih transfera (121.750 KM) odnose na opći dio programa i predstavlja sredstva rezervi. Vlada županije je Odlukom od 30.01.2014. godine opći dio Programa utroška sredstava za kulturu povećala za 100.000 KM, a isplata sredstava odobrena je početkom veljače 2014. godine pojedinačnim odlukama resornog ministra. **Posebno ističemo da su ovi cijelokupni transferi realizirani bez definiranja kriterija za odobravanje sredstava, što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o izvršenju proračuna HBŽ za 2013. godinu.** Također, nije izvršen nadzor nad utroškom ovih

sredstava obzirom da su korisnici sredstava Izvješća o utrošku dužni dostaviti tek prilikom podnošenja zahtjeva/prijave po slijedećem pozivu za dodjelu sredstava.

Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i sporta transfer za visoko obrazovanje realiziralo je u iznosu od 630.000 KM. Najveći dio sredstava (559.300 KM) dodijeljen je Sveučilištu u Mostaru temeljem Sporazuma o pravima i obvezama suosnivača iz 2000. godine i Sporazuma o finansiranju Sveučilištu u Mostaru iz 2002. godine. Studentskom centru u Mostaru dodijeljeno je 65.700 KM samo na osnovu dostavljenih spiskova studenata sa područja HBŽ koji koriste usluge ishrane, odnosno spiskova studenata koji koriste usluge smještaja i ishrane, bez utvrđivanja cijene usluga i bez ispostavljanja fakturna za izvršene usluge, dok je Prirodno-matematičkom fakultetu Sveučilišta Mostar temeljem Sporazuma od 05.06.2013. godine doznačeno 5.000 KM za obavljanje poslova recenzije udžbenika za osnovne i srednje škole, ali također bez ispostavljenje fakture za izvršene usluge. Također, tijekom revizije nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrđivala postojanje parametara za utvrđivanje visine sredstava ovog transfera, a programom transfera od 01.07.2013. godine reguliran je način raspodjele sredstava.

Potpore zdravstvenim institucijama **Ministarstvo zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih** realiziralo je u iznosu od 375.000 KM. Sredstva su odobrena Županijskoj bolnici, domovima zdravlja i Zavodu za javno zdravstvo temeljem Odluke Vlade o usvajanju Programa utroška sredstava od 25.07.2013. godine i rješenja resornog ministra o odobravanju sredstava od 11.09.2013. godine. Sredstva su dodijeljena za nabavu sanitetnih vozila, te rekonstrukciju i adaptaciju prostora što predstavlja kapitalni, a ne tekući transfer sredstava. Provedenom revizijom utvrđeno je da su postavljeni kriteriji uopćeni i da nisu mogli poslužiti za odabir projekata i utvrđivanje iznosa sredstava za sufinanciranje. Iako je Odlukom Vlade predviđeno da su korisnici sredstava dužni ista opravdati u tijeku fiskalne godine rješenjima ministra je za navedeno određen kraj trećeg mjeseca 2014. godine.

U svrhu gospodarskog razvoja **Ministarstvo gospodarstva** je transfere općinama realiziralo u iznosu od 225.000 KM temeljem Operativnog programa potpore općinama iz rujna 2013. godine, poziva za dostavljanje prijava i Odluke Vlade o usvajanju Programa raspodjele sredstava od 17.12.2013. godine. Utvrđeni su i kriteriji za ocjenu projektnih prijedloga ali iste je potrebno doraditi u dijelu jasno definiranih i mjerljivih kriterija i podkriterija, obzirom da je svim općinama po tri postavljena kriterija dodijeljen maksimalan broj bodova. Predviđen je nadzor i kontrola od strane ministarstva u postupku provođenja prijavljenog projekta na lokaciji korisnika, ali je zbog kasne realizacije sredstava kao krajnji rok za završetak projekta određen 30.09.2014. godine.

Ministarstvo građenja, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša transfere općinama realiziralo je u iznosu od 70.000 KM, od čega za projekte infrastrukture 42.000 KM i za sanaciju divljih deponija 28.000 KM. Za projekte infrastrukture svim općinama dodijeljeno je po 7.000 KM iako je u Zapisniku povjerenstva navedeno da određene općine nisu dostavile Izvješće o namjenskom utrošku sredstava prethodne godine, dok druge sredstva nisu utrošile u namjene kako je predviđeno. Provedenom revizijom je utvrđeno da nisu određeni parametri za raspodjelu i utvrđivanje visine dodijeljenih sredstava za projekte infrastrukture, dok su za sanaciju divljih deponija utvrđeni parametri za raspodjelu sredstava, ali nisu detaljnije razrađeni i nisu mogli poslužiti za odabir prijava i određivanje iznosa sredstava za raspodjelu.

Transferi neprofitnim organizacijama iskazani su u iznosu od 723.366 KM, a najznačajniji su kod Ministarstva gospodarstva (259.200 KM), Skupštine (245.500 KM) i Uprave za pitanja branitelja (149.976 KM).

Sukladno Odluci Vlade o odobravanju programa utroška sredstava od 25.07.2013. godine **Ministarstvo gospodarstva** je transfere neprofitnim organizacijama iskazalo u iznosu od 250.000 KM, od čega je 130.000 KM odobreno Agenciji za privatizaciju, 90.000 KM Gospodarskoj komori i 30.000 KM ostalim neprofitnim organizacijama. Sredstva za Agenciju za privatizaciju i Gospodarsku komoru realizirana su samo temeljem zahtjeva istih bez utvrđenih kriterija za određivanje visine sredstava za dodjelu, dok je za ostatak sredstava (30.000 KM) objavljen javni poziv za podnošenje prijava projekata ali je u postupku revizije utvrđeno da postavljeni kriteriji za odabir projekata nisu mjerljivi, te da nisu utvrđeni parametri temeljem kojih bi se odredio iznos sredstava za raspodjelu. **Potrebo je naglasiti da određene prijave nisu pristigle u propisanom roku, a projekti po istima su sufinancirani.**

Prijenos sredstava političkim strankama **Skupština** je izvršila u iznosu od 200.000 KM od čega je 24.009 KM sukladno Odluci Skupštine od 31.01.2014. godine odobreno nezavisnim zastupnicima koji su istupili iz

stranke, a sredstva su isplaćena na račun predsjednika Kluba istih. Skupština Županije je na poziciji transferi udrugama građana iskazala 45.500 KM, a sredstva su realizirana temeljem odobrenja o isplati koja su se donosila na osnovu podnesenih zahtjeva, ali bez utvrđenih kriterija/parametara za ocjenu podnesenih zahtjeva i za utvrđivanje visine sredstava za dodjelu.

Subvencije javnim poduzećima iznose 691.836 KM i najvećim dijelom odnose se na poticaje industrijskoj proizvodnji, obrtništvu, malom i srednjem poduzetništvu (221.518 KM kod Ministarstva gospodarstva), subvencije za veterinarstvo (95.319 KM kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva), JP „Bridinje“ (75.000 KM kod Stručne službe Vlade).

Transferi gospodarskim društvima su kod **Ministarstva gospodarstva** iskazani u iznosu od 221.518 KM od čega je 133.000 KM Odlukama Vlade odobreno **Rudnicima uglja Tušnica doo Livno** samo temeljem zahtjeva, a u svrhu pokretanja (i nastavka) procesa proizvodnje i plasmana proizvoda i usluga **iako isti redovito ne izmiruju svoje obveze po osnovu koncesionih naknada**, obzirom da prema evidencijama Ministarstva gospodarstva dug ovog pravnog lica na da 31.12.2013. godine iznosi 219.164 KM. Preostalih 87.518 KM odobreno je gospodarskim društvima drvno-prerađivačke industrije za sufinansiranje certificiranja i proširenje tržišta temeljem javnog poziva i Odluke Vlade o dodjeli sredstava od 27.06.2013. godine kojom je propisano financiranje troškova certifikacije ukoliko se ista završi do 01.08.2013. godine. Navedeni rok produžen je na 01.09.2013. godine i o istom su 30.07.2013. godine obaviještena gospodarska društva, iako je Vlada Županije tek 19.09.2013. godine donijela Odluku o produženju definiranog roka. U postupku revizije utvrđeno je da Program za raspodjelu sredstava sa pozicije „Poticaji industrijskoj proizvodnji, malom i srednjem poduzetništvu i subvencija kamata“ nije donesen iako je isto predviđeno Zakonom o izvršenju proračuna za 2013. godinu.

Sukladno Odluci Vlade od 27.06.2013. godine **Stručna služba Vlade** odobrila je 75.000 KM JP „Park prirode Blidinje“. Obzirom da je korisnik sredstava ista tražio u cilju dovršenja upravne zgrade, te dostavio pregled izvedenih i neizvedenih radova ne može se potvrditi da su sredstva evidentirana sukladno utrošku. Također, od strane Stručne službe niti od Vlade nije propisana namjena sredstava, nije utvrđen nadzor nad namjenskim utroškom sredstava, niti je propisano dostavljanje izvješća o namjenskom utrošku.

Iz priložene dokumentacije može se zaključiti da su programi utroška sredstava u većini slučajeva doneseni nakon završene procedure odabira korisnika sredstava (transfer za kulturu i sport kod Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta, potpore zdravstvenim institucijama kod Ministarstva zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih, transferi općinama kod Ministarstva građenja, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša) **zbog čega isti predstavljaju samo akt za raspodjelu sredstava, a ne akt kojim bi se propisali opći i posebni kriteriji i drugi uvjeti za osiguranje transparentne raspodjele proračunskih sredstava, te procedure nadzora nad utroškom sredstava i dostavljanja izvješća o utrošku.** Proračunski korisnici nisu izvršili nadzor nad utroškom odobrenih sredstava niti su korisnici sredstava dostavili izvješća o utrošku uglavnom iz razloga što su sredstva realizirana u drugoj polovini revidirane godine, kao i zbog prakse da se izvješća dostavljaju tek prilikom apliciranja za sredstvima u narednoj godini. Također, nisu zaključeni ugovori o reguliranju međusobnih prava i obveza u svezi dodijeljenih sredstava. Obzirom na naprijed navedeno može se zaključiti da proračunski korisnici nisu propisali mjerljive kriterije/parametre temeljem kojih bi se ocijenili i rangirali zahtjevi, prijave odnosno programi potencijalnih korisnika i odredio iznos sredstava potpore po svakom zahtjevu (transfer za kulturu i sport kod Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta, potpore zdravstvenim institucijama kod Ministarstva zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih, transferi općinama i neprofitnim organizacijama kod Ministarstva gospodarstva i transferi općinama kod Ministarstva građenja, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša).

Tekuće transfere je potrebno realizirati blagovremeno na način definiran Zakonom o izvršenju Proračuna uz osiguranje transparentnosti po unaprijed jasnim i mjerljivim kriterijima, zaključiti ugovore o reguliranju međusobnih prava i obveza, te provesti nadzor nad utroškom sredstava.

5.2.4 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi su planirani u iznosu 1.491.070 KM, preraspodjelama su umanjeni za 120.315 KM, te ukupno iznose 1.370.755 KM. Realizirani su u iznosu 1.122.157 KM ili 81,64%, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 592.428 KM (111,84%).

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti iskazani su u iznosu od 978.002 KM od čega 598.002 KM kod Ministarstva zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih, 350.000 KM kod Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i 30.000 KM kod Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta dok su kapitalni transferi pojedincima evidentirani kod Uprave za pitanja branitelja u iznosu od 144.155 KM.

Odlukom Vlade od 25.07.2013. godine o usvajanju programa utroška sredstava kapitalnih potpora u **Ministarstvu zdravstva, rada, socijalne skrbi i prognanih** predviđeno je 1.000.000 KM za financiranje Projekta „Izgradnja kirurškog bloka Županijske bolnice Livno“, dok je Odlukom od 19.09.2013. godine proširena namjena sredstava i osim izgradnje kirurškog bloka u financiranje su uključeni projekat nabave opreme i projekat toplifikacije bolnice. Predviđeno je da se prijenos sredstava bolnici realizira posebnim rješenjem resornog ministra na temelju izvršenih radova i dostavljenih računa tj. situacija o izvršenom poslu uz obavezan potpis nadzornog organa, odnosno temeljem dostavljenih zapisnika o primopredaji opreme i zapisnika o ispostavljenim situacijama ugrađenih materijala za sustav grijanja. Provedenom revizijom utvrđeno je da su propisani uvjeti za prijenos sredstava, od ukupno realiziranih 598.002 KM, ispoštovani samo za 11.115 KM što se odnosi na projekt sanacije statike glavne zgrade bolnice obzirom da je navedena usluga fakturisana 04.12.2013. godine. Za preostali dio realiziranih sredstava u iznosu od 586.887 KM propisani uvjeti nisu ispunjeni jer iako je resorno ministarstvo rješenja donijelo tek 27.12. i 30.12.2013. godine, račun za izvršene dodatne radove u iznosu od 102.621 KM izdat je 08.01.2014. godine, dok je 298.000 KM i 184.766 KM odobreno samo temeljem predračuna od 24.01.2014. i 27.01.2014. godine.

Transfer općinama – vodoprivreda kod **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** je iskazan u iznosu 350.000 KM, a realizacija istog je provedena temeljem Odluke Vlade o usvajanju Programa utroška od 03.10.2013. godine. Za utrošak 325.000 KM definirani su projekti po općinama sa pripadajućim iznosima koji se financiraju iz ovih sredstava. Visina sredstava za općinu je utvrđena u visini ostvarenih općih i posebnih vodnih naknada u toj općini u prethodnoj godini, dok je odabir projekata urađen na prijedlog općinskih načelnika. Provedenom revizijom utvrđeno je da od strane resornog ministarstva nisu definirani kriteriji za odabir projekata kojeg bi se trebali pridržavati općinski načelnici prilikom definiranja prioriteta, zbog čega se ne može potvrditi da je ovaj transfer realiziran u cijelosti na način propisan Zakonom o izvršenju proračuna za 2013. godinu. Također, zbog kasnog donošenja odluke o odobravanju sredstava, kao i građevinske sezone, općinski načelnici kao korisnici sredstava nisu bili u mogućnosti dostaviti dokumentaciju koja bi potvrđivala da su dodjeljena sredstva i realizirana za odobrene namjene.

Potrebno je kapitalne transfere realizirati na način definiran Zakonom o izvršenju Proračuna HBŽ za 2013. godinu, sukladno donesenim aktima uz osiguranje propisane dokumentacije.

5.2.5 Tekuća pričuve

Sredstva tekuće pričuve proračunom su planirana u iznosu od 300.000 KM. Prema Izvješću o korištenju sredstava tekuće pričuve, sa 31.12.2013. godine raspoređeno je 146.065 KM (Odlukama Vlade 113.675 KM, zaključcima premijera 7.500 KM i zaključcima ministra financija 24.890 KM). Uvidom u dostavljena izvješća utvrđeno je da sredstva nisu korištena sukladno propisima, odnosno za hitne i nepredviđene izdatke, obzirom da je najveći dio sredstava realiziran za nabavu informatičke opreme, troškove reprezentacije, troškove vještačenja, te raznim udrugama građana i slično. Također, iako je propisano da sredstva odobrava Vlada sukladno kriterijima za uporabu sredstava tekuće pričuve, navedeni kriteriji nisu utvrđeni.

Donijeti kriterije za uporabu sredstava tekuće pričuve i ista koristiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna HBŽ za 2013. godinu.

5.2.6 Financijski rezultat

U objavljenim financijskim izvješćima Proračuna za 2013. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

Red. broj	Opis	Proračun za 2013. godinu	Rebalans za 2013. godinu	Sa preraspodjelama poslije rebalansa	Ostvareno u 2012. godini	Ostvareno u 2013. godini	Index (7/4)	Index (7/5)	Index (7/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	Prihodi i primici i financir.	69.212.457	65.346.623	65.346.623	58.441.981	53.879.001	82,45	82,45	92,19
1.	Prihodi od poreza	60.710.000	57.158.001	57.158.001	52.549.410	48.277.953	84,46	84,46	91,87
2.	Neporezni prihodi	5.377.552	5.377.552	5.377.552	3.306.517	3.885.764	72,26	72,26	117,52
3.	Potpore (grantovi) i prih.od zaost.obav.	3.124.905	2.811.070	2.811.070	2.552.731	1.699.407	60,45	60,45	66,57
4.	Primici i financiranje	0	0	0	33.323	15.877			47,65
B	Rashodi i izdaci	68.182.457	64.618.623	64.659.190	55.212.977	59.890.637	92,68	92,63	108,47
1.	Tekući rashodi	61.781.024	59.991.896	60.067.063	52.617.231	56.074.661	93,47	93,35	106,57
2.	Kapitalni izdaci	6.401.433	4.626.727	4.592.127	2.595.746	3.815.976	82,48	83,10	147,01
C	Višak ostvarenih prihoda nad rashodima (A-B)	1.030.000	728.000	687.433	3.229.004				
D	Višak ostvarenih rashoda nad prihodima (B-A)					6.011.636			
E	Otplate domaćeg pozajmljivanja	130.000	128.000	128.000	187.121	95.207	74,38	74,38	50,88
F	Otplate unutarnjeg duga	900.000	600.000	559.431	6.179.257	0	0,00	0,00	0,00

U revidiranoj godini ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu 53.879.001 KM, rashodi i izdaci 59.890.637 KM, te višak rashoda nad prihodima u iznosu 6.011.636 KM. U financijskom izvješću „konsolidirani bilans stanja“ na dan 31.12.2013. godine iskazan je akumulirani neraspoređeni višak rashoda nad prihodima u iznosu od 3.356.237 KM, koliko je iskazano i u konsolidiranoj bruto bilanci.

Provedenom revizijom financijskog rezultata utvrđeno je da se ne može prihvati iskazani deficit za iznos od **345.786 KM** obzirom da je ostvareno prekoračenje izdataka u iznosu 83.432 KM evidentirano na poziciji kratkoročno razgraničenih rashoda, a ne na poziciji troškova, kako je to Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i predviđeno, dok obveze od 262.354 KM nisu iskazane u financijskim izvješćima, što znači da je ostvaren deficit 2013. godine veći za spomenuti iznos. Navedene obveze odnose se na razliku troškova prijevoza na posao i sa posla djelatnicima osnovnih škola u iznosu od 157.295 KM, obveze prema djelatnicima srednjih škola za organiziranje izvanrednih ispita u iznosu od 63.659 KM i poticaje u poljoprivrednoj proizvodnji u iznosu od 41.400 KM. Također, u financijskim izvješćima revidirane godine nisu iskazane obveze po osnovu beneficiranog radnog staža koje na godišnjoj razini iznose cca **350.000 KM**, a koje se za djelatnike Ministarstva unutarnjih poslova obračunavaju i isplaćuju tek u momentu sticanja uvjeta za mirovinu, što također dovodi do povećanja deficit za 2013. godinu. Osim navedenog, iskazivanje obveza iz ranijih godina u iznosu od **117.844 KM** uticalo je na povećanje deficit revidirane godine (112.454 KM za organiziranje izvanrednih ispita i 5.390 KM za jubilarne nagrade).

Obzirom na naprijed navedeno ne može se potvrditi da su sukladno zakonskim propisima blagovremeno pokrenute aktivnosti na uravnoteženju prihoda i rashoda, što je u konačnici uticalo na iskazanu visinu ostvarenog deficit u 2013. godini.

U slučaju smanjenja ostvarenja prihoda u odnosu na plan potrebno je sukladno važećim zakonskim propisima blagovremeno izvršiti uravnoteženje rashoda sa prihodima.

Potrebno je rashode i izdatke priznavati u razdoblju kada je obveza nastala za plaćanje.

6. Imovina, obveze i izvori sredstava

6.1 Imovina (gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i stalna sredstva)

Novčana sredstva su u Bilanci stanja iskazana u iznosu od 7.385.942 KM i u odnosu na prethodnu godinu manja su za 6.261.797 KM. Na žiro računu je iskazano stanje novčanih sredstava od 7.329.111 KM od čega je na transakcijskom računu 5.625.548 KM, na podračunima namjenskih sredstava 1.226.103 KM, ostalim računima 28.266 KM i donatorskim računima 449.194 KM. U postupku revizije utvrđeno je da u Glavnoj knjizi riznice nije evidentirano stanje deviznog računa po osnovu uplaćenih javnih prihoda u iznosu od 8.188 EUR, odnosno 16.014 KM, te je stanje novčanih sredstava sa 31.12.2013. godine u financijskim izvješćima manje iskazano za navedeni iznos.

Na depozitnom računu Hercegbosanske županije sa 31.12.2013. godine iskazano je 130.402 KM što je suprotno odredbama Zakona o riznici, obzirom da je propisano da se sav prikupljeni novac sa depozitnog računa na kraju dana prenosi na transakcijske račune koji su u okviru Jedinstvenog računa riznice.

Potrebno je poštivati odredbe Zakona o riznici FBiH.

Kratkoročna potraživanja su na dan 31.12.2013. godine iskazana u iznosu 1.111.300 KM, a odnose se na ostala potraživanja od 1.037.033 KM i potraživanja od pravnih osoba 74.267 KM.

U okviru ostalih potraživanja najznačajnija su sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 937.457 KM i ostala potraživanja od 85.342 KM.

Sumnjiva i sporna potraživanja su u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosila 709.429 KM povećana za 228.028 KM, a najvećim dijelom odnose se na depozite proračunskih korisnika na računima kod Hercegovačke banke (619.721 KM) za koje je tijekom 2012. godine podnesena prijava potraživanja iz likvidacione mase sukladno Zakonu o stečajnom i likvidacionom postupku. U tijeku revidirane godine na sumnjiva i sporna potraživanja preneseno je 179.745 KM po osnovu koncesionih naknada (Ministarstvo gospodarstva), 75.453 KM potraživanja od pravnih osoba za isporučene usluge (pratnja i druge usluge kod Ministarstva unutarnjih poslova) i 30.000 KM pozajmice gospodarskim društvom „Livistex“ (kod Ministarstva finansija), dok su Odlukom Vlade od 17.12.2013. godine na teret financijskog rezultata otpisana sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 57.170 KM.

Ostala potraživanja se najvećim dijelom odnose na potraživanja po osnovu koncesionih naknada kod Ministarstva gospodarstva u iznosu od 78.870 KM.

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu 16.574 KM i odnose se kredit odobren radniku Srednje škole Gimnazija Marko Marulić.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 118.198 KM od čega se 83.432 KM odnosi na prekoračenje proračuna po osnovu rekonstrukcije cesta i mostova kod Uprave za ceste, dok ostatak sredstava predstavlja rashode budućeg perioda.

Stalna sredstva su u Konsolidiranom bruto bilansu iskazana kako slijedi: nabavna vrijednost 38.784.540 KM, ispravka vrijednosti 13.939.231 KM, a sadašnja vrijednost 24.845.309 KM koliko su iskazani i izvori stalnih sredstava.

U revidiranoj godini iskazano je povećanje stalnih sredstava od 3.097.497 KM i veće je za 403.678 KM u odnosu na iskazane izdatke za nabavu stalnih sredstava od 2.693.819 KM. Navedeno je najvećim dijelom nastalo kao rezultat evidentiranja motornih vozila nabavljenih na lizing u iznosu od 371.223 KM.

U strukturi stalnih sredstava građevine obuhvataju 69,54% ukupne nabavne odnosno 89,7% sadašnje vrijednosti stalnih sredstava, a odnose se na ceste i mostove u iznosu 15.800.167 KM, zgrade 10.254.211 KM, stanove 727.242 KM i vanjska osvjetljenja, pločnike i ograde 188.514 KM. Provedenom revizijom utvrđeno je da proračunski korisnici za građevine (zgrade i stanove) u iznosu od najmanje 3.170.034 KM nisu osigurali dokaze o vlasništvu, i to: 486.053 KM evidentirano kod Stručne službe Vlade, 649.692 KM kod Ministarstva unutarnjih poslova, 148.412 KM kod Općinskog suda Livno, 77.229 KM kod Županijskog suda Livno, 13.455 KM kod Županijskog tužiteljstva, 432.494 KM kod Srednje škole Kupres, 1.176.494 KM kod Srednje škole SS Kranjčenić, 68.230 KM kod Gimnazije Livno, a 117.975 KM se odnosi na hangar za avione evidentiran kod Ministarstva gospodarstva.

Potrebno je izvršiti analizu dokumentacije temeljem koje su stalna sredstva (građevine) evidentirana, utvrditi pravo vlasništva nad navedenom imovinom i sukladno utvrđenom stanju izvršiti knjigovodstveno evidentiranje stalnih sredstava (građevina), a sve u cilju pravilnog iskazivanja vrijednosti istih u financijskim izvješćima.

6.2 Obveze (kratkoročne obveze i razgraničenja, dugoročne obveze i razgraničenja)

Ukupne kratkoročne obveze na dan 31.12.2013. godine iskazane su u iznosu 12.229.941 KM i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosile 12.076.026 KM veće su za 153.915 KM, a iste se odnose na kratkoročne tekuće obveze 6.224.739 KM, obveze prema djelatnicima 3.864.043 KM, dok su razgraničenja iskazana u iznosu 1.927.881 KM.

Kratkoročne tekuće obveze su u odnosu na prethodnu godinu manje za 35.906 KM, a većim dijelom se odnose na ostale kratkoročne obveze 3.299.039 KM (obveze po osnovu transfera) i obveze prema dobavljačima 2.512.276 KM (za isporučene robe i usluge), dok su obveze prema djelatnicima MUP-a nastale temeljem obračuna doprinosa za mirovinsko osiguranje na razliku minimalne plaće do obračuna pune plaće za razdoblje 1999. - 2001. godine iskazane u iznosu 18.373 KM.

Uvidom u prijedloge povjerenstva za popis novčanih sredstava, potraživanja, obveza i razgraničenja Županije na dan 31.12.2013. godine utvrđeno je da je isto konstatiralo da kod većeg broja korisnika Proračuna postoje obveze prema dobavljačima ili fizičkim osobama iz ranijih godina, a prema podacima Ministarstva financija obveze prema dobavljačima nastale u razdoblju od 2003. do 2012. godine iznose 1.058.775 KM.

Kratkoročni krediti i zajmovi su u odnosu na prethodnu godinu manji za 100.000 KM a navedeni iznos odnosi se na primitak od Zapadnohercegovačke županije iz ranijih godina koji je otpisan u korist finansijskog rezultata Odlukom Vlade od 17.12.2013. godine.

Obveze prema djelatnicima iskazane su u iznosu od 3.864.043 KM i u odnosu na prethodnu godinu manje su za 421.009 KM, a odnose se na obveze za plaće i naknade plaća 1.591.271 KM, naknade troškova uposlenih 877.861 KM i doprinose iz plaća 1.392.894 KM. Prema prezentiranim podacima obveze po osnovu plaća za prosinac 2013. godine iznose 3.407.190 KM i izmirene su 15.01.2014. godine, dok se ostale obveze prema djelatnicima odnose na obveze iz ranijih godina od čega 101.424 KM obveza za deponovane plaće predstavlja troškove prijevoza iz 2001. godine evidentirane kod Ministarstva unutarnjih poslova. Smanjenje ovih obveza u odnosu na prethodnu godinu najvećim dijelom se odnosi na obveze iz ranijeg perioda koje su u postupku prinudne naplate Porezne uprave FBiH evidentirane u 2012. godini.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 1.927.881 KM i u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosila 1.418.680 KM veća su za 509.201 KM. Razgraničeni ostali prihodi iznose 1.930.691 KM od čega se 1.469.771 KM odnosi na prikupljena a neutrošena namjenska sredstva, 258.615 KM na obračunate a nenaplaćene koncesijske naknade, 125.582 KM odnosi se na primljena sredstva iz donacija i 76.723 KM na obustave po kreditima djelatnika Ministarstva unutarnjih poslova.

Najznačajnije stavke iskazane na poziciji **razgraničenih prihoda** su prikupljena a nerealizirana namjenska sredstva i to: naknade za okoliš 522.088 KM, posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća 476.710 KM, naknade za ceste 210.913 KM, vodne naknade 162.890 KM, zakup zemljišta 70.148 KM, sredstva za zaštitu od požara i vatrogastvo 16.393 KM i sredstva prenamjene zemljišta 10.629 KM. Provedenom revizijom je utvrđeno da za sredstva za vodne naknade, zakup zemljišta i prenamjenu zemljišta u okviru Jedinstvenog računa riznice nisu otvoreni podračuni, te da stanje ostalih namjenskih sredstava iskazano na razgraničenjima odgovara stanju novčanih sredstava.

Dugoročne obveze – obveze od domaćeg zaduživanja iskazane su u iznosu od 4.640.147 KM i u odnosu na prethodnu godinu manje su za 2.820.640 KM što se najvećim dijelom odnosi na postupanje po preporuci iz prethodnog revizorskog izvještaja i preknjižavanje kreditnog zaduženja iz Podugovora o zajmu za Projekat modernizacije bolnica u Bosni i Hercegovini (Županijska bolница „Dr. Fra Mihovil Sučić“ iz Livna) na vanbilansnu evidenciju.

Obveze od domaćeg zaduživanja se najvećim dijelom odnose na kredit Međunarodnog monetarnog fonda po III Stand by aranžmanu u iznosu od 4.000.000 KM za koji je odobren reprogram na rok od 5 godina sa grace periodom 3 godine, tako da otplata u 13 jednakih kvartalnih rata počinje 10.10.2014. godine u iznosu od 307.692 KM, a zadnja rata dolazi na naplatu 10.07.2017. godine. Obveze od domaćih finansijskih institucija iznose 623.573 KM i odnose se na obveze po kreditu Opec fonda u iznosu od 319.279 KM (za škole) i obveze po ugovorima zaključenim sa bankama o nabavci vozila na lizing u iznosu od 304.295 KM.

Potrebno je nastaviti aktivnosti u cilju utvrđivanja stvarnog stanja kratkoročnih obveza te sukladno utvrđenom donijeti odluke o iskazivanju istih sukladno Računovodstvenim politikama za županijske proračunske korisnike i riznicu.

6.3 Vanbilansna evidencija

Na vanbilansnoj evidenciji iskazano je 12.639.255 KM. Najveći dio (7.652.730 KM) odnosi se na obveze Ministarstva znanosti, prosvjete kulture i sporta za koje je Porezna uprava FBiH pokrenula postupak prinudne naplate. Prema obrazloženju nadležnih za navedeni iznos je u postupku usuglašavanje sa Poreznom upravom FBiH, obzirom da je u postupku prinudne naplate resorno ministarstvo a ne škole koje su bile dužnik, te je za izmirene obveze većina škola dobila uvjerenje o izmirenim obvezama.

Na pozicijama vanbilansne evidencije su i sredstva jamčevina koja sa 31.12.2013. godine iznose 654.687 KM, te ostatak kamate po kreditu Opec fonda 46.747 KM i kamata po kreditu Vlade Republike Koreje za projekat modernizacije bolnica 414.955 KM.

Sukladno preporukama datim u Izvješću o reviziji finansijskih izvješća Hercegbosanske županije za 2012. godinu na vanbilansnoj evidenciji sa 31.12.2013. godine iskazane su garancije date općinama za projekat urbane infrastrukture i pružanja usluga u iznosu od 881.223 KM (Livno 399.722 KM, Glamoč 145.322 KM, Tomislavgrad 285.107 KM i Bosansko Grahovo 51.072 KM) i 2.988.913 KM garancije po kreditu za Projekat modernizacije bolnica u BiH Kantonalnoj bolnici „Dr. Mihovil Sučić“ iz Livna za kreditni aranžman sa Republikom Korejom.

6.4 Popis imovine, potraživanja i obveza

Odluku o godišnjem popisu imovine, obveza i potraživanja na dan 31.12.2013. godine donijela je Vlada 17.12.2013. godine. Kao krajnji rok za podnošenje izvješća Središnjem popisnom povjerenstvu određen je 31.01.2014. godine dok je isto dužno sačiniti Elaborat o popisu i Vladi županije dostaviti do 20.02.2014. godine. Provedenom revizijom utvrđeno je da nisu poštovani propisani rokovi te je postupljeno suprotno odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o popisu sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obveza kod korisnika proračuna Hercegbosanske županije. Također, isto je uticalo da se do zatvaranja poslovne godine, po popisu sa 31.12.2013. godine, nije izvršilo usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom.

Na prijedlog Središnjeg popisnog povjerenstva za popis 2012. godine Vlada je tek 17.12.2013. godine donijela Odluku o otpisu nenaplativih i zastarjelih potraživanja i obveza temeljem koje su izvršena knjiženja na teret, odnosno u korist finansijskog rezultata.

Također, 17.12.2013. godine Vlada je, na prijedlog povjerenstva za popis stanja imovine, obveza i potraživanja na dan 31.12.2012. godine, donijela Odluku o otpisu i isknjižavanju stalnih sredstava nabavne vrijednosti 166.810 KM, ispravke vrijednosti 166.230 KM i sadašnje vrijednosti 580 KM. Provedenom revizijom utvrđeno je da su stalna sredstva isknjižena samo temeljen naprijed navedene Odluke, bez preknjižavanja nabavne vrijednosti stalnih sredstava na stalna sredstva izvan upotrebe i bez sačinjavanja zapisnika o izvršenom rashodovanju (uništenje, prodaja otpada, poklon) na temelju kojeg bi računovodstvo izvršilo isknjižavanje stalnih sredstava. Obzirom na navedeno, a kako se kod proračunskih korisnika još uvijek nalaze stalna sredstva predložena za rashod može se zaključiti da rashodovanje stalnih sredstava nije izvršeno sukladno Računovodstvenim politikama za županijske proračunske korisnike i riznicu.

Popis sredstava i izvora sredstava vršiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o popisu sredstava i izvora sredstava u dijelu blagovremenog obavljanja popisa i donošenja odluka o usvajanju elaborata o popisu kako bi utvrđena stanja temeljem provedenog popisa bila evidentirana, s ciljem pravilnog iskazivanja vrijednosti imovine u finansijskim izvješćima.

Rashodovanje stalnih sredstava vršiti sukladno Računovodstvenim politikama za županijske proračunske korisnike i riznicu.

7. Javne nabave

Izdaci za tekuće održavanje iskazani su u iznosu od 988.611 KM i najveći dio čine usluge opravki i održavanja cesta 684.356 KM, materijal za popravku i održavanje vozila 137.550 KM te materijal za popravku i održavanje zgrada 71.103 KM.

Izdaci za tekuće održavanje cesta i mostova iskazani su u iznosu od 684.356 KM. Plan nabave donesen je u srpnju revidirane godine, kada je pokrenut postupak odabira najpovoljnijeg izvođača radova za redovito i zimsko održavanje za 2013/2014. godinu provođenjem otvorenog postupka (Lot 1 i Lot 2). Isti je poništen jer u konkretnom postupku nije osigurana stvarna konkurenca za predviđene ugovore (broj primljenih prihvatljivih ponuda je manji od tri). Prema izjavi odgovorne osobe, ugovorni organ pristupio je provođenju pregovaračkog postupka bez objave obavijesti za javnu nabavu radova zimskog održavanja cesta zbog potrebe ispunjavanja zadatka ugovornog organa, tj. osiguranja prohodnosti cesta. Procjenjena vrijednost ugovora iznosila je 330.000 KM, a Ugovor je zaključen tek u studenom na iznos od 382.641 KM za 2013./2014.godinu. Također, treba istaknuti i činjenicu da proces odabira najpovoljnijih izvođača i nije mogao početi prije usvajanja proračuna i odobravanja vrijednosti za nabave, što je također dovelo do naprijed navedenog postupanja.

Postupke izbora dobavljača (uredski materijal; toneri i punjenja za printere, faks aparate i aparate za kopiranje; tiskanice, obrasce, djelovodnike, zapisnike i ostali tiskani materijal; gorivo za motorna vozila te loživo ulje, ekstra lako) za potrebe svih proračunskih korisnika provodile su Stručne službe Vlade. U **svibnju** je zaključen ugovor za **tiskani materijal** na osnovu pristigle jedne ponude uz obrazloženje da to odražava stvarno stanje na tržištu i navodeći iskustva iz prijašnjih godina. Ugovor je zaključen sa definiranim rokom isporuke koji ne odgovara ponudi temeljem koje je izabran (u ponudi rok isporuke se navodi 10 minuta, a u Ugovoru se navodi najduže 24 sata po prijemu pisane narudžbenice/zahtjeva). Za **uredski materijal** Ugovor je zaključen u listopadu nakon ponovljenog otvorenog postupka, a kao kriteriji za vrednovanje ponuda i odabir najpovoljnijeg dobavljača utvrđeni su cijena sa 80% i rok isporuke 20%. Provedenom revizijom utvrđeno je da je za vrednovanje četiri pristigle ponude presudnu ulogu imao rok isporuke iako je isti učestvovao sa samo 20%. Naime, Ugovor je zaključen sa ponuđačem koji je ponudio najvišu cijenu ponude i rok isporuke od samo 20 minuta. Bitno je istaći da je ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji naveo da rok isporuke bude precizno određen, ali obzirom da nije dao detaljnije informacije u pogledu roka isporuke predmeta ugovora pristizale su ponude sa rokom isporuke izraženim u minutama, satima i danima. Provjerom postupanja sukladno odredbama ugovora utvrđeno je da se izabrani ponuđač nije pridržavao ugovorenog roka isporuke robe jer isti seže i po nekoliko dana. Zbog navedenog se ne može potvrditi da je izabran ponuđač koji je ponudio najbolje uvjete za ugovorni organ.

Postupci odabira dobavljača za tonera i punjenja za printere, faks aparate i aparate za kopiranje u revidiranoj godini poništeni su u dva navrata od strane Ureda za razmatranje žalbe nakon uloženih prigovora, dok je odabir dobavljača za gorivo za motorna vozila poništen zbog neispunjavanja minimalnog broja pristiglih ponuda. Do trenutka okončanja revizije (ožujak 2014. godine) za iste nisu zaključeni ugovori, te je tijekom revidirane godine nabava istih vršena na temelju ugovora koji datiraju još iz 2008. godine za gorivo, odnosno 2010. godine za tonere i punjenje, fax aparate i aparate za kopiranje. Obzirom na naprijed navedeno, iako je bio poznat rok isteka ranije zaključenih ugovora može se zaključiti da ugovorni organ nije pravovremeno planirao, pripremio i pokrenuo postupak javne nabave, te da nisu poduzete sve potrebne mјere kako bi se osigurala pravična i aktivna konkurenca među potencijalnim dobavljačima, uz ostvarivanje jednakoga tretmana, nediskriminacije i transparentnosti.

Ugovorni organi su dužni nabavu roba i usluga provoditi sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama BiH, jer su uočeni propusti u dijelu osiguranja stvarne konkurenčije i sačinjavanja tenderske dokumentacije na način da ista sadrži jasne i odgovarajuće informacije, te trošenje javnog novca bez odabira najpovoljnijeg ponuđača.

8. Sudski sporovi

Prema Izvješću Županijskog javnog pravobraniteljstva od 13.03.2014. godine novčana potraživanja Hercegbosanske županije i drugih tijela koja zastupa zakonski zastupnik po pravomoćnim i ovršnim presudama iznose 332.700 KM, dok tražitelji ovrhe od ovršenika Županije po pravomoćnim i ovršnim presudama potražuju 251.672 KM.

Navedene obveze po pravomoćnim i ovršnim sudskim presudama nisu iskazane u finansijskim izvješćima Županije. Prema istom Izvješću protiv Županije su pokrenuti parnični predmeti sa značajnim finansijskim iznosom cca 11 miliona KM o čijem izvršenju rukovodne strukture trebaju voditi računa.

9. Komentar

U ostavljenom roku do 27.05.2014. godine klijent nije dostavio komentar na Nacrt Izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća Proračuna Hercegbosanske županije za 2013. godinu. Isti je dostavljen sa zakašnjenjem 11.06.2014. godine u prilogu akta Vlade broj: 01-14-148-2/14 od 05.06.2014. godine i uzet je u razmatranje.

Ministarstvo financija na konstataciju da nije evidentirano stanje deviznog računa po osnovu don i sanacije divljih deponija iranih sredstava u iznosu od 8.188 EUR, odnosno 16.014 KM, navodi da se radi o pogrešnoj uplati javnih prihoda iz inozemstva, i obrazlaže poduzete aktivnosti u 2014. godini što je dobro, ali ne utječe na promjenu našeg nalaza.

Depozitni račun čije stanje na kraju izvještajnog perioda nije preneseno na transakcijske račune data su pojašnjenja koja nemaju uticaja na naš nalaz.

Ne možemo prihvati obrazloženje koje se odnosi na ne evidentirane obveze (obveze za prijevoz na posao i s posla djelatnicima osnovnih škola, djelatnicima srednjih škola za organiziranje izvanrednih ispita i obaveze za beneficirani radni staž i dr.) iz revidirane i ranijih godina, za što nije odgovorno Ministarstvo financija, nego resorna tj. nadležna ministarstva jer se obveze sukladno zakonskim propisima moraju iskazivati u periodu u kojem su nastale.

Komentari dati za popis i usuglašavanje rashoda sa prihodima ne mogu se prihvati jer se radi o nepoštivanju zakonskih propisa i nisu mogli uticati na nalaze u Nacrtu Izvješća.

Primjedba vezano za evidentirane obveze koncesionara u iznosu od 65.034 KM prihvaćena su i inkorporirana u Izvješće.

Komentari dostavljeni od strane Ministarstva graditeljstva, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša, a koji se odnose na dodjeljene transfere za projekte infrastrukture ne mogu se prihvati iz razloga što je povjerentvo razmatralo sve prijave i predložilo dodjelu sredstava i općinama koje nisu ispunile uvjete, na osnovu čega je donešena Odluka o usvajanju programa raspodjele sredstava iako su uvjeti naknadno ispunjeni, dok za sanaciju divljih deponija dostavljeni kriteriji nisu detaljnije razrađeni da bi mogli poslužiti za vrednovanje prijava i određivanje iznosa sredstava za raspodjelu.

Ministarstvo gospodarstva u dijelu koji se odnosi na koncesije potvrđuje nalaze revizije te navodi razloge kašnjenja za ishodenje potrebne dokumentacije, aktivnosti poduzete u 2014. godini na naplati koncesionih naknada, te dostavljaju Informaciju o koncesijama na prostoru HBŽ za 2013. godinu (svibanj 2014. godine) i isto će biti predmet naredne revizije.

Komentari Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i sporta vezani za tekuće transfere, djelomično su prihvaćeni i inkorporirani u Izvješće (transfer za visoko obrazovanje), dok se primjedbe vezano za utvrđivanje kriterija za raspodjelu sredstava za sport i kulturu nisu mogle prihvati jer programima utroška sredstava za iste, kao kriteriji raspodjele sredstava navedena je osnovna dokumentacija koju potencijalni korisnici trebaju dostaviti.

Na Izdacima za reprezentaciju revizijom uočene su nepravilnosti utrošenog javnog novca, na koje je primjedbe dostavilo Ministarstvo unutarnjih poslova i navode da se ne slažu sa navodima revizije za totalno odsustvo kontrole ovih izdataka prilažeći istu dokumentaciju na osnovu koje je revizija zaključila da izdaci za reprezentaciju nisu pod kontrolom. Mi i dalje ostajemo kod svojih nalaza, obzirom, da su uz račun od 08.07.2013. godine u iznosu od 722 KM UTP Raić doo priloženi fiskalni računi na kojima stoji da su plaćeni gotovinom, a isti su prilog fakturi br.56/2013 koja je plaćena javnim novcem. Upućujemo na Zakon o fiskalnim sistemima kao i Pravilnik o njegovoj primjeni u kojemu je decidno obrazloženo obavljanje prometa i načini plaćanja. Kratko možemo zaključiti da se plaćanje može vršiti putem gotovine, čeka, kartice, virman i slično što u konkretnom slučaju znači da je na priloženom fiskalnom računu trebala biti navedena opcija da će se plaćanje vršiti virmanom i na osnovu toga izvršiti plaćanje iz javnog novca. Zbog toga što dokumentacija ne sadržava propisane uvjete u Nacrtu je navedeno da nema suštinske kontrole nad ovim troškovima. Za komentar koji je dostavila Stručna služba Vlade, koji se odnosi na provedbu javne nabave, želimo istaknuti da su Nacrtom navedeni isključivo propusti u dijelu provedbe postupka izbora

dobavljača, a koji nisu sukladni odredbama Zakona o javnim nabavama BiH, kao i činjenicu da su svi proračunski korisnici dužni nabavu roba i usluga provoditi sukladno zaključenim Ugovorima te na taj način osigurati zaštitu trošenja javnog novca.

Srednja ekonomska škola Livno, SSŠ Silvije Strahimir Kranjčević, SSŠ Tomislavgrad te OŠ Ivana Mažuranić dostavile su obrazloženja i pojašnjenja načina iskazivanja honorarnih sati rada, ali ostajemo pri stavu da je potrebno izvršiti usuglašavanje obračuna i evidentiranja iskazanih horararnih sati rada, kako bi se postigla jednoobraznost.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Ismeta Junuzović, dipl. oec.

Vođa tima:

Anisa Prasko, dipl. oec.

Član tima:

Bojana Katić, magistar
poslovne ekonomije

III. REZIME DANIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom finansijskih izvješća Proračuna za 2013. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Uspostaviti sustav internih kontrola i donijeti sva nedostajuća akta sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika, te vršiti dosljednu primjenu istih.

Pri planiranju, izradi, donošenju, izvršenju i izvješćivanju proračuna poštivati odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Pravilnika o finansijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu proračuna u FBiH.

Potrebno je poduzeti sve zakonom propisane mjere u cilju naplate potraživanja po osnovu koncesionih naknada, te samim tim i zaštite javnih dobara, a fakture ispostavljati blagovremeno i sukladno propisima.

Izvršiti usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencija nadležnih ministarstava i podataka i evidencija za koje je zaduženo Ministarstvo financija.

Potrebno je postupati sukladno odredbama Uredbe o vlastitim prihodima kod proračunskih korisnika, te kao vlastite prihode evidentirati samo prihode ostvarene na tržištu, a ne i javne prihode.

Obračun i isplatu plaća i naknada troškova zaposlenih potrebno je uskladiti sa važećim zakonskim propisima.

Preispitati opravdanost zaključivanja ugovora sa vanjskim suradnicima za obavljanje radnih poslova i zadataka iz nadležnosti proračunskih korisnika.

Potrebno je preispitati isplatu naknada za rad povjerenstava za obavljanje poslova koji su pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu predviđeni kao redoviti poslovi.

Potrebno je da rukovodne strukture organa i tijela Županije osiguraju kontrolu i dosljednu primjenu Pravilnika Vlade o korištenju službenih vozila za potrebe županijskih tijela vlasti u dijelu praćenja i odobravanja troškova samo za službene svrhe.

Potrebno je primjenjivati odredbe Uredbe o ograničavanju izdataka za reprezentaciju i utvrditi kontrole i način praćenja utroška ovih sredstava.

Tekuće transfere je potrebno realizirati blagovremeno na način definiran Zakonom o izvršenju Proračuna uz osiguranje transparentnosti po unaprijed jasnim i mjerljivim kriterijima, zaključiti ugovore o reguliranju međusobnih prava i obveza, te provesti nadzor nad utroškom sredstava.

Potrebno je kapitalne transfere realizirati na način definiran Zakonom o izvršenju Proračuna HBŽ za 2013. godinu, sukladno donesenim aktima uz osiguranje propisane dokumentacije.

Donijeti kriterije za uporabu sredstava tekuće pričuve i ista koristiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna HBŽ za 2013. godinu.

U slučaju smanjenja ostvarenja prihoda u odnosu na plan potrebno je sukladno važećim zakonskim propisima blagovremeno izvršiti uravnoteženje rashoda sa prihodima.

Potrebno je rashode i izdatke priznavati u razdoblju kada je obveza nastala za plaćanje.

Potrebno je poštivati odredbe Zakona o riznici FBiH.

Potrebno je izvršiti analizu dokumentacije temeljem koje su stalna sredstva (građevine) evidentirana, utvrditi pravo vlasništva nad navedenom imovinom i sukladno utvrđenom stanju izvršiti knjigovodstveno evidentiranje stalnih sredstava (građevina), a sve u cilju pravilnog iskazivanja vrijednosti istih u finansijskim izvješćima.

Potrebno je poduzeti aktivnosti u cilju utvrđivanja stvarnog stanja kratkoročnih obveza te sukladno utvrđenom donijeti odluke o iskazivanju istih sukladno Računovodstvenim politikama za županijske proračunske korisnike i riznicu.

Popis sredstava i izvora sredstava vršiti sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o popisu sredstava i izvora sredstava u dijelu blagovremenog obavljanja popisa i donošenja odluka o usvajanju elaborata o popisu kako bi utvrđena stanja temeljem provedenog popisa bila evidentirana, s ciljem pravilnog iskazivanja vrijednosti imovine u financijskim izvješćima.

Rashodovanje stalnih sredstava vršiti sukladno Računovodstvenim politikama za županijske proračunske korisnike i riznicu.

Ugovorni organi su dužni nabavu roba i usluga provoditi sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama BiH, jer su uočeni propusti u dijelu osiguranja stvarne konkurenčije i sačinjavanja tenderske dokumentacije na način da ista sadrži jasne i odgovarajuće informacije, te trošenje javnog novca bez odabira najpovoljnijeg ponuđača.

**IV. PRILOG
FINANCIJSKA IZVJEŠĆA**

Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za 2013. godinu

Naziv institucije: HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA

Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (4-2)	Procenat 4/2x100
		u predhodnoj godini	u tekućoj godini		
1	2	3	4	5	6
A.PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	57.158.001	52.549.410	48.277.953	-8.880.048	84
1.Porez na dobit pojedinca i preduzeća	1.150.000	1.000.213	672.840	-477.160	59
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate)	50.000	9.505	10.791	-39.209	22
Porezi na dobit preduzeća	1.100.000	990.708	662.049	-437.951	60
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. I društva za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	0
2.Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0
3.Porezi na plaću i radnu snagu	130.000	533.055	228.198	98.198	176
4.Porez na imovinu	700.000	551.765	546.673	-153.327	78
5.Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga)	50.000	77.519	26.706	-23.294	53
Porezi na prodaju dobara i usluga, ukupni promet ili dodanu vrijednost		67.045	21.096	21.096	
Porezi na promet posebnih usluga		3.320		0	
Porezi na upotrebu dobara ili na dozvole za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti	0	0	0	0	0
Ostali porezi na promet proizvoda i usluga (zaostale obaveze)	50.000	7.154	5.610	-44.390	11
6.Porez na dohodak	3.630.000	3.192.117	3.350.832	-279.168	92
7.Prihodi od indirektnih poreza	51.448.001	47.148.509	43.449.295	-7.998.706	84
8.Ostali porezi	50.000	46.232	3.409	-46.591	7
B.NEPOREZNI PRIHODI (9+10+11)	5.377.552	3.306.517	3.885.764	-1.491.788	72
9.Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	1.050.000	61.960	411.083	-638.917	39
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	1.000.000	43.224	400.720	-599.280	40
Ostali prihodi od imovine	50.000	18.736	10.363	-39.637	21
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0
Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	0
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	0
10.Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga	3.627.552	2.724.877	2.883.965	-743.587	80
Administrativne takse	15.000	6.839	9.761	-5.239	65
Sudske takse	933.867	690.176	664.661	-269.206	71
Komunalne naknade i takse		2.305		0	
Ostale budžetske naknade i takse	500.000	404.388	357.730	-142.270	72
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	1.428.685	909.107	899.429	-529.256	63
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	750.000	625.060	867.866	117.866	116
Neplanirane uplate -prihodi		87.002	84.518	84.518	
11.Novčane kazne (neporeske prirode)	700.000	519.680	590.716	-109.284	84

C. KAPITALNI PRIMICI (12)	0	33.323	15.877	15.877	
12.Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	33.323	15.877	15.877	
Primici od prodaje stalnih sredstava		33.323	15.877	15.877	
Primici od prodaje federalnih robnih rezervi	0	0	0	0	0
Ostali kapitalni primici	0	0	0	0	0
D.TRANSFERI I DONACIJE (13+14+15+16+17)	2.811.070	2.552.731	1.699.407	-1.111.663	60
13.Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	246.159	33.637	33.637	
Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija		246.159	33.637	33.637	
14.Primljeni tekući transferi od odtalih nivoa vlasti	2.600.000	2.276.889	1.224.753	-1.375.247	47
Primljeni tekući transferi od odtalih nivoa vlasti	2.600.000	2.276.889	1.224.753	-1.375.247	47
15.Donacije	211.070	18.012	430.637	219.567	204
Donacije	211.070	18.012	430.637	219.567	204
16.Prihodi po osnovu zaostalih obaveza		11.671	10.380	10.380	
17.Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0
Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
Primljeni kapitalni od odtalih nivoa vlasti					
Primljeni kapitalni transferi od nevladinih izvora					
E. PRIMLJENE OTPLATE DANIH ZAJMOVA I POVRATA UČEŠĆA U KAPITALU (18)	0	0	0	0	0
18.Primici od finansijske imovine					
Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlade					
Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
Povrat od učešća u dionicama javnih preduzeća					
Povrat od učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
I. PRIHODI I PRIMICI (A+B+C+D+E)	65.346.623	58.441.981	53.879.001	-11.467.622	82

F. TEKUĆI RASHODI (1+2+3+4+5)	59.913.128	52.617.231	56.074.661	-3.838.467	94
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	39.774.309	36.656.671	38.543.871	-1.230.438	97
Bruto plaće i naknade	33.234.528	30.929.838	32.551.016	-683.512	98
Naknade troškova zaposlenih	6.539.781	5.726.833	5.992.855	-546.926	92
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	3.492.599	3.259.575	3.417.698	-74.901	98
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	6.706.329	5.229.231	5.638.267	-1.068.062	84
Putni troškovi	204.005	97.014	114.309	-89.696	56
Izdaci za energiju	609.044	534.331	502.367	-106.677	82
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	721.820	642.041	665.499	-56.321	92
Nabavka materijala i sitnog inventara	514.074	450.586	407.723	-106.351	79
Izdaci za usluge prevoza i goriva	557.250	558.037	486.904	-70.346	87
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	86.700	65.995	78.941	-7.759	91
Izdaci za tekuće održavanje	1.053.274	843.295	988.611	-64.663	94
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	151.706	133.219	115.428	-36.278	76
Ugovorene i druge posebne usluge	2.808.456	1.904.713	2.278.485	-529.971	81
4. Tekući transferi	9.799.891	7.311.737	8.387.553	-1.412.338	86
Tekući transferi drugim nivoima vlasti	2.742.796	2.559.006	2.391.123	-351.673	87

Tekući transferi pojedincima	3.434.493	2.669.990	3.247.004	-187.489	95
Tekući transferi neprofitnim organizacijama	724.390	666.782	723.366	-1.024	100
Subvencije javnim preduzećima	901.518	79.018	691.836	-209.682	77
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	1.000.000	1.000.491	999.774	-226	100
Subvencije finansijskim institucijama			0		
Tekući transferi u inostranstvo			0		
Drugi tekući transferi	996.694	336.450	334.450	-662.244	34
5. Izdaci za kamate i ostale naknade	140.000	160.017	87.272	-52.728	62
Kamate na pozajmice primljene kroz državu	135.000	155.497	85.510	-49.490	63
Izdaci za inostrane kamate			0		
Kamate na domaće pozajmljivanje	5.000	4.520	1.762	-3.238	35
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama			0		
G. KAPITALNI IZDACI (6+7)	4.592.127	2.595.746	3.815.976	-776.151	83
6. Izdaci za nabavku stalnih sredstava	3.221.372	2.066.017	2.693.819	-527.553	84
Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada			0		
Nabavka građevina		117.976	0		
Nabavka opreme	585.457	409.264	323.674	-261.783	55
Nabavka ostalih stalnih sredstava			0		
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	233.715	5.775	153.539	-80.176	66
Rekonstrukcija i investiciono održavanje	2.402.200	1.533.002	2.216.606	-185.594	92
7. Kapitalni transferi	1.370.755	529.729	1.122.157	-248.598	82
Kapitalni transferi drugim nivoima vlade	980.000	429.999	978.002	-1.998	100
Kapitalni transferi pojedincima i neprofitnim organizacijama	300.000	99.730	144.155	-155.845	48
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	90.755			-90.755	
Kapitalni transferi javnim preduzećima			0		
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
Kapitalni transferi u inostranstvo					
H. OSTALE ISPLATE (8)	0	0	0	0	0
8. Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
Pozajmljivanje javnim preduzećima					
Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
Ostala domaća pozajmljivanja					
Pozajmljivanja u inostaranstvo					
9. Tekuća rezerva	153.935				
II. RASHODI PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA (F+G+H)					

VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA		3.229.004	-6.011.636	-6.011.636
Višak rashoda pokriva se:				
a) iz kredita				
b) iz viška prihoda prošlih godina				
c) ostalo				

I. PRIMLJENI KREDITI I ZAJMOVI (10+11)	0	0	0	0	0
10.Primici od dugoročnog zaduživanja					
Zajmovi primljeni kroz državu					
Primici od inostranog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja					
11.Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
Zajmovi primljeni kroz državu					
Primici od inostranog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja					
J. OTPLATE PRIMLJENIH ZAJMOVA I KREDITA	687.431	6.366.378	95.207	-592.224	14
12.Izdaci za otplate dugova	687.431	6.366.378	95.207	-592.224	14
Otplate dugova primljenih kroz državu				0	
Spoljne otplate				0	
Otplate domaćeg pozajmljivanja	128.000	187.121	95.207	-32.793	74
Otplate unutarnjeg duga	559.431	6.179.257		-559.431	0
Otplate duga po izdatim garancijama				0	
III.FINANSIRANJE (I - J)		-6.366.378	-95.207	-95.207	

Rukovodstvo je Godišnji izještaj o izvršenju proračuna za 2013.godinu odobrilo dana 21.03.2014.godine

Rukovodilac/Ministar/Direktor

Bilans stanja na dan 31.12.2013. godine

Naziv institucije: HERCEGBOSANSKA ŽUPANIJA

Opis	31.12.2012	31.12.2013	Procenat (3/2)
1	2	3	4
A) Gotovina, kratkoročnapotraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	14.803.973	8.890.281	60
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	13.647.739	7.385.942	54
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	1.107.561	1.111.300	100
4.Kratkoročni plasmani	48.073	16.574	34
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama		201.650	
6.Zalihe materijala i robe			
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja	600	174.815	29136
B) Stalna sredstva (11+14+17+18)	23.305.362	24.845.306	107
9.Stalna sredstva	35.993.680	38.784.537	108
10.Ispravka vrijednosti	12.688.318	13.939.231	110
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	23.305.362	24.845.306	107
12.Dugoročni plasmani			
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	0	0	
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	
18.Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA:	38.109.335	33.735.587	89

C) Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	12.076.026	12.229.941	101
19.Kratkoročne tekuće obaveze	6.260.645	6.224.739	99
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi	100.000		0
22.Obaveze prema djelatnicima	4.285.052	3.864.043	90
23.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	11.649	213.278	1831
24.Kratkoročna razgraničenja	1.418.680	1.927.881	136
D) Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	7.460.787	4.640.147	62
25.Dugoročni krediti i zajmovi	7.460.787	4.640.147	62
26.Ostale dugoročne obaveze			
27.Dugoročna razgraničenja			
E) Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	18.572.522	16.865.499	91
28.Izvori stalnih sredstava	15.862.652	20.221.736	127
29.Ostali izvori sredstava			
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	2.709.870		0
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima		3.356.237	
UKUPNO PASIVA:	38.109.335	33.735.587	89

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2013.godine odbrilo dana 21.03.2014.godine

Rukovodilac/Ministar/Direktor